

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas II

Sausio-Jan. 30 d., 1920 m.

No. 2 (75)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill.
Under Act of March 3, 1879.

Published and distributed under permit (No. 528) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burlison, Postmaster General.

"VYTIS" (The Knight)
Published Semi-Monthly by the LIETUVOS
VYČIAI (Knights of Lithuania).

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$2.50
6 Months	1.25
In Foreign Countries Yearly	3.00

Advertising rates on application. All communications must be addressed:

"VYTIS"
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"VYTIS"
Jaunimo Dvisavaitinis Laikraštis
Leidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams	\$2.50
Pusmečiui	1.25
Pavienis Numeris	15
į Užrubežį Metams	3.00

"VYTIS"
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Rūstus Išmėginimas.

LIETUVA pastatyta rūšiam išmėginimui. Neveltui vienas lietuvių rašytojas išsireiškė, kad lietuvių tautai prisieina visą kartybių taure išgerti ligi dugnų. Ir geria ji tą kartybių taure — ligi dugnų!

Didėsės valstybės atidėlioja pripažinimą. Lietuva negali laisvai vystytis politiniai nei ekonominiai. Priešų apiplėšta, ji maldaute-maldauja svetimų pasi-gailėjimo ir pagalbos.

Tuo tarpu lenkai, atplėšę dalį rubežių ir tautos, tyčiojasi iš lietuvių teisių ir vardo. Jie nusprendę pasilaikyti Vilnių ir kitus Lietuvai priklausančius kraštus. Jie ugnia ir kardu teriodami Lietuvos rubežius, plėšdami sodžius, leidžia visur biauriausius melus apie lietuvius, kad jie tai vokiečių, tai bolševikų šalininkai ir su jais dedasi.

Pastarais laikais, prisiplakus su Pabaltės tautomis sąjungon ir iš ten išstūmus lietuvius, pas len-

kus apsireiškė tokie gausūs apetitai lietuvius perblokšti, kad net viešai užreikė, kad Lietuva yra jų provincija.

Lenkai praeities darbais ir atsinešimu link lietuvių įsiėdė amžinu gėlimu į lietuvių širdis, gįslas ir kaulus. Bet jie pasirįžę ir toliau mums kenkti, gelti. Ar turime nusiminti? Visai ne. Prasmego caro sostas budavotas mūsų skriaudomis, kentėjimais ir kruvinomis aukomis; prasmego kazoko kančius kapojęs lietuvių kaklą už nepardavimą savo sąžinės; prasmego kaizerio galybė užsimojus pavergti pasaulį,— prasmegs ir lenkų visos pastangos augti ir tukti kitų krauju, kitų vargais ir kančiomis. Mūsų Vytis jau laisvas, mūsų vyrai jau moka lietuvių karinę kamandą suprasti, akyvaizdoje Vyties ir trispalvės vėliavos moka keleriopai gausingesnį priešą nuveikti ir jam sprandą nuskuti. Ateis, bus diena, kada lenkai supras, kur jų, kur mūs sodybos, kad jiems nevalia minti ne savo žemę, išmoks pagerbti kitų teises.

Kad tas laikas greičiau ateitų, vyrai, padėkime Tėvynei! Auštant pavasariui Amerikos lietuviai turėtų nusiųsti Lietuvai gyvos pagalbos. Iš visų mūsų kalbų ne daug bus Tėvynei naudos, jei jai nepadėsime gyvomis pajėgomis.

Turime gražų būrį Lietuvos Liuosybės Sargų ir kitose kareivių organizacijose. Vyrai, būdėkite! Lenkiška dielė dar kybo prie Lietuvos kūno, dar tebečiulpia jos kraują. Ligšiol rėpliojus mūsų jausmais, dabar slenka mūsų krauju, kūnais prie širdies, kad užmušti jos gyvybę!

Lietuva laukia jums kareiviai. Pribūsite tuojau, graičiau išvaduosite ją iš nelaimių, užbaigsite tautos skriaudas.

Bet... bet ligšiol mes tik rietis ir šūkauti mokėjome. Kiek gero padarėme Tėvynei? Patikrinkime tai patys, nes Tėvynė, kad ir kraujo užlieta širdimi, nors slėgiama didžiausių neteisybių ir nelaimių, visgi jai sunku mesti skaudų žodį tiems sūnams, kurie jos pasitikėjimą užvilia.

Tad-gi patyrinėkime save patys. Įsivaizduokime visą suteiktą ir teikiamą Tėvynei pagalbą: kiek surinkome aukų, kiek moralinių ir fizikinių spėkų jai nešėme ir neša-

me kringiausiose valandose? Įsivaizdave visą mūsų padarytą darbą, pamatysime, kaip jo maža. Tai lašas jūrėje šalip reikalų iš amžių vergijos bekįlančios Lietuvos. Lietuvos žemėje žuvo mūsų broliai nuo kulipkų, nuo ugnies, šalčio, bado ir ligų, mes tuo tarpu barėmės ir riejomės už sriovines ambicijas. Lietuva šiandien kovoja su visomis juodomis galybėmis, pasirįzusiomis išveržti tautos laisvę,— mes ir dabar varinėjame srovinius reikalus, eikvojame energiją betiksliams ir tušties ginčams, koliojimams. Mūsų spauda pilna kolionių, smeigtų ir nepasitikėjimo minčių ingaliotais dirbti žmonėmis.

Užteks bergždžių ginčų ir rietenų. Iš to tik nenauda Tėvynei. Kai ingysime pilną nepriklausomybę, tada galėsime išmėginti visų "filozofijų" gerumą. Dabar į bendrą darbą Tėvynės vaduotų. Girdite, lenkai Lietuvą savo provincija skaito, mūsų žemę plėšia!

Militarės misijos uždavinys yra išgauti Suvienuytų Valstijų leidimą lietuviams kareiviams Lietuvon išvažiuoti, o jaunimo — vyrų — uždavinys lavinti ir kietinti muskulų Tėvynei pareigą atlikti.

Jei likimo yra lemta pereiti kadir skaudžiausią išmėginimą, nenusigąskime, o eikime jį drąsiai, atkakliai. O perėję jį būsimė, kai plienas — tvirtas, nesulaužomas. Klausykite, ką Maironis sako:

"Gražu už tėvynę pavargti, kentėti!
Palaimintas darbas jaunos Lietuvos!
Laimingas, kurs pradedant aušrai tekėti
Su broliais į darbą kaip milžinas stos!

Laikas. Stokime!

Kalnas.

Atsišaukimas.

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ JAUNIMO ORGANIZACIJAI —
VYČIAMS.

Po kiekvienos smarkios audros darosi lengvesnis oras, gražesnė meilesnė gamta, — viskas atgyja. Tai atsitiko ir mūsų mylimoj Tėvynėj.

Baisios karo audros smarkūs perkūnai išblaškė juodąjį rusų debesį, vėsula nunešė jį į šiaurę; tik Kajinai — lenkai ir vylingi kryžiuočių ainiai nori mums tekančią saulę — nepriklausomybę paglemžti, mums kelią į laisvę užstoti. Bet mes žengiam prie jos ir jau ją turime ir jos neatsizadėsime! Mūsų broliai — Pavasarininkai apleido bakūzes ir stojo į apkasus. Mūsų eilės prare-tėjo. Bet mes likusieji norime dirbti!

Kada mūsų broliai aukavo gyvybę fronte, mes likusieji šiais metais rugsėjo mėn. 12-13 d. susivažiavę Kaune iš 58 katalikų jaunimo kuopų į 90 atstovų tarėmės savo ir Tėvynės reikalais.

Tarp daugelio karštų nutarimų — nutarėme ir sudarėme Kaune visos Lietuvos lietuvių katalikų jaunimo centrą Pavasaris. Nutarėme atgaivinti jaunimo laikraštį "Pavasaris"; nutarėme rinkti aukas savo draugams, fronte vargantantiems; nutarėme gaminti tam tikros katalikų literatūros — knygučių, referatų; nutarėme steigti liaudies universitetus, taisyti paskaitas, rengti vakarus; nutarėme šviestis patys ir šviesti liaudį...

Visam tam reikia pinigų ir daug reikia, nes mūsų išvargintoj jaunoj Tėvynėj viskas brangu.

Mes vieni neištesėsime. Pusė mūsų nutarimų, prakilnių pasirizimų gali žlugti.

Jūs idėjos BroLIAI — mūsų viltis! Jūs neduosite mums žlugti! Gal jau per daug girdite skundų ir prašymų iš Tėvynės, bet jei Jos nepamiršote, nepamirškite ir mūsų. Mūsų devizas — Dievui ir Tėvynei! Mes spiečiame krūvon atgimstančios Tėvynės jaunas jėgas. Mes Lietuvos Nepriklausomybę perkame savo krauju. Mes savo gy-

vybėmis norime sukurti laisvą rūmą ir Jus, BroLIAI, iš Amerikos persikviesti į Jį.

Paduokite mums brolišką ranką — paskelbkite savo laikraštį rinkliavą aukų Lietuvos "Pavasarininkų" Centru. Jūsų katalikų akcijos atstovas p-nas Kazlauskas (Bene J. B. Kaupas? "Vyčio" red.) maloniai sutiko patarpininkauti.

Centro Valdybos vardu

Kun. J. Kariačka,

Vice-Pirmininkas.

N. B. Ši mūsų atsišaukimą malonėkite paskelbti Amerikos laikraščiuose. Nekantriai laukiame Jūsų aukų ir Jūsų pačių.

ŽIEMOS NAKTIS.

Ir kas do naktis! Dega žvaigždės augštai,
Bemirkčioja, tartum akutės;

Iš užgirio pilnatis mėnuo antai

Įspindo į langą grinčutės.

Šarmotas rytys nebeblaško sniegu,

Tik kvapą užimdamas spaudžia,

Ir pirštais gudriais viršui stiklo langų.

Žvaigždelėmis verpalą audžia.

Gražumas dangaus! Tarp žvaigždžių įsikirtę
Septyni antai šienpioviai!

Augščiau dar šviesiaus—Grigo ratai apvirte
Ant kelio išgrysto blaviai.

O kelias—žvaigždžių milijonais nušviestas!

Kur žiūri — vis žydras akelės!

Kaip juosta par apvalų dangų ištiestas —

Tai paukščių vadinamas kelias...

Aplinkui nei balso! Tik it vargdieniai

Bekyšo iš pusnių eglutės;

Tik kartais nuo beržo šarmos garbiniai

Nubįra, kaip lapas pavytęs.

Ramumas mirties! Užpustyti laukai

Lyg baltos sustingusios jūrės!

Nei kelio, nei ženklų!.. Tik dunkso miškai!

Ir šviečia dangus tik sužiūręs.

Tik pusnį aplinkui ir žvilga, ir spindi;

Tik spengia kaskartą skaudžiaus...

Girdėtis! Ištolo lyg skambalas dindi

Ir rodos kaskartą arčiaus.

Maironis.

(iš "Draugijos").

Nauja Lietuva.

ANA kentėjus badą, šaltį,
Tarnavus svetimom tautom!
Jau metas Lietuvą prikelti
Ir stumti ją najon vagon!
Kardu liuosybę iškovojus,
Nauja atgimsta Lietuva!

Puikus jai šypsosi rytojus,
Ją laisvės dengia vėliava!

Ji geležies sutraukė pančius,
Tamsybę drasko nuo akių;
Nebeuždyką josios kančios:—
Išganymas atėj' sykiu.
Į darbą stoja jaunos jėgos,
Krūtinė tvinksta narsybe;—
Pirmiau silpna, tamsi, paliegus,
Dabar apsidėngė garbe!

Pasaulis stebisi. Iš kur ta
Ligšiol nežinoma tauta?
Ten viskas taip tvarkiai inkurta,
Gyvuoja laisvė, apšvieta.

Ir vokiety, žiaurus kaimynas,
Kur godžiai pageidavo jos,
Kuriam ir sapnyje vaidinos
Valdovu likti Lietuvos;—
Dabar akis išlėto trina,
Lyg smūgio ištiktas staigaus:—
Jis aiškiai sau įsivaizdina,
Kad Lietuvos jau nebegaus.

Ir lenkas, nieko neišmokęs
Per šimtmečius sunkių vargų,
Pats iš vergijos vos iššokęs,
Jau jieško sau naujų vergų;—
Jis mano Lietuvą praryti,
Senovės užkerėt tamsoj,
Jo aras nor nustelbti Vytį,
Kurs ant vėliavos plevėsuoju;—
Bet ne! Nereik mums lenkų melo!
Pakako šimtmečius penkis
Mums slavų besimaudyt baloj
Ir teršti prietarais akis!

Nors lenkas dar yra įkibęs,
Kaip elgėta į mūs skvernus,—
Bet neparduosime liuosybės,
Kol gyv's dar Lietuvos sūnus!
Maskvos šmėkla ištolo grėšia,
Negardžiai kvepia degutu
Ir bolševikiškąją dvasią

Kaip slogą meta ant krūtų;—
Bet ginsimės prieš plėšrią gaują,
Kol yr' gyvybės krūtyse!
Tepagamins Tėvynę naują
Vyčių neilstanti dvasia!

J. K.

APSIRIKO.
(Dialogas).

(Susitikus prie namų, arba gatvėje).

Kulnius. Klausyk, tu valkata: ko-gi landai
apie mano triobą, kada manes nėra na-
mieje?...

Blusonis. Atleisk, drauge, norėjau persitik-
rinti.

Kulnius. Ko persitikrinti?...

Blusonis. Aš norėjau atlankyti Magdę Kai-
liūtę, kuri yra mano sena pažystama.

Kulnius. Tai ką?...

Blusonis. Metai atgal ji čion gyveno.

Kulnius. Ką norėjai jai sakyti?..

Blusonis. Pasimatyti, pasikalbėti, arčiau su-
sipazinti.

Kulnius. Tai jau pavėlinta pažintis.

Blusonis. Kodel?..

Kulnius. Ji dabar mano moteris.

Blusonis. Šitaip?...

Kulnius. Mat kad taip.

Blusonis. Dabar jau ji ne Magdė?

Kulnius. Žinoma, kad ne.

Blusonis. Tai kas ji?...

Kulnius. Žiopoly. Sakiau, kad mano mote-
ris!.. (paima už sprando ir išstumia
laukan nuo kiemo). Tokiems neprašy-
tiems svečiams reikia ir tokį česnį su-
rengti.

(Užbaiga).

J. V. Kovas.

I-b-i-s.

Vienas Tēra Kelias.

(Neva Feljetonēlis).

“Kas bijo šešēliu, šešēlius temato,
Tas Dievo galybēs tikrai nesuprato —
Naktis jam visur be vilties”...

Maironis.

ŪSU gadynē pergyvena nepa-
prastā būtybēs ērā, bet kā
ateitis lemia — sunku pasa-
kyti tiesiog, nors iš apysto-
vų galima šį-tą spėti.

Kokiomis apystovomis mes
ir šiandien tebesame apsupti ir kokias pasek-
mes jos ateičiai žada, pamatysime žemiau.
Kadangi nemanau niekam užmesti savo as-
meniškų pažiūrų, bet, tariant, tik paduoti
mintį, kurios geras ar negeras puses nurodys
skaitytojai, kad darbas sekmingiau eitų spar-
čiu žingsniu prie augščiausio žmonijos idealo,
todėl man didžiausiu užmokesniu ir bus min-
ties padavimas plačiajai visuomenės daliai,
tautos ateičiai — jaunimui.

Skaitant mūsų laikraščius, vis tiek kur
jie nebūtų leidžiami, tenka nekartą užduoti
sau klausimus: kodėl žmonės, inteligentai
griebiasi įvairių-įvairiausių būdų, kad tik
kaip nors įtikinus juos, kad “pažangietis”
visais atžvilgiais yra tobulesnis už “klerika-
lą,” kad pirmųjų partijos programa dau-
giau žada ateičiai laimės, negu antrųjų, kad
reikia aršiausia kovoti prieš “atžagarei-
vius” (sic!), ir kad vietos tegali būti prie
visuomenės vairo šiems, kurie yra tos, o
ne kitos partijos ir tt. ir tt. ...

Klausimų bei priežastčių čia begalės, to-
del nėra ko nei stebėtis, kad tai viena, tai
vėl kita, priešinga pusė imasi kartais net
labai šlykščių priemonių, kad tik įgilus skau-
dziai priešui, vistiek, ar bus kas tuo laimėta,
ar ne.

Imi rankosna pamatinius logikos dės-
nius — nerandi jos taisyklių; skaitai psi-
chologiją — negali rasti visuose išsigimėlių

— bepročių; praskleidi sociologiją — ma-
tai tikslingumą ir sutartinumą, gamtos įvai-
rumo grožę, ir vėl nežinai, kodėl taip yra,
kaip kad pergyvename, nors turi ir gali bū-
ti daug tiksliau, visiems ir kiekvienam ge-
riau, kad ir pats žmonijos gyvenimas yra
amžina kova už būvį prieš daugybes aiš-
kių ir užsislėpusių pačioje gamtoje žmonijos
laimikių ir nelaimių.

Sutaupius svarbiausius gamtos tirinē-
tojų išradimus, matome juos buvus pavienē-
mis, skaisčiomis žvaigždutėmis dangaus er-
dvėse, tik ne mases, tik ne partijas, tik ne
dešimtis, bet vieną darbą dirbusiuos.

Aiški išvada mūsų gadynės nepaken-
čiamų apystovų: išblaškymas į visas puses
minčių, energijos, valios, užgaidų, savymeilės.

Išskaityti visas jų pasekmes ne čia vie-
ta, bet istorijoje jos užrašytos, kartas nuo kar-
to kartojamos augančiai moksleivijos kartai,
vienok pažangos... “Humanum est errare,”
sako kampan įbruktas šis ir dešimtas, už-
miršęs, arba nenorėdamas tos patarlės da-
baigti... “Nulius, nisi insipientis, in errore
perseverare,” nes koktu ir skauda atsimi-
nus, kad ir nekiša niekas į pamišėlių na-
mus.

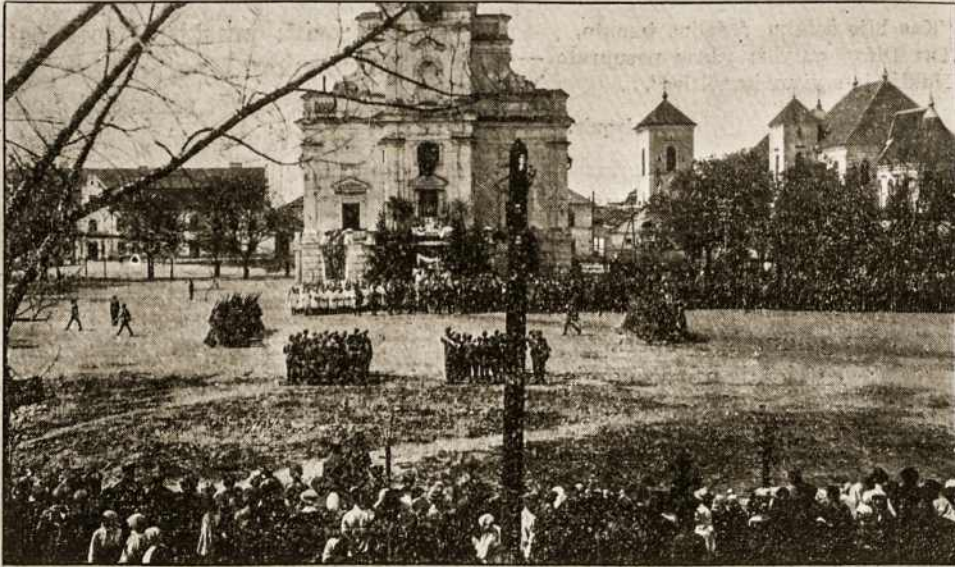
Išsaina taip: “nieko nepavogiau, ne už-
mušiau, ne svetimotėriavau, ne nuplėšiau
šlovės artimui, todėl kam man išpažintis,”
arba, aiškiau tariant, kuomet už minėtus
blogumus nepatekau dar kalėjiman, t. y.,
niek’s manęs tose bylose neįtarė, nesugavo,
nebaudė, vadinasi, esu tyras it krištolas,
nors lipk į Ramuvos ažuolą, o vaidylos su
vaidelaitėmis tau sukurs ugnelę, kad kojų
nenušaltum... Žinoma, toki logika ne vie-
nam patinka, nes ji ir lengvutė ir malonutė
žmogystos “dzievukui.”

Neaiškinsiu smulkmenų teologijos, bet
pereisiu tiesiog prie klausimo, į kurį teatsa-

ko sąžinė tobuliausio žmogaus, begu tik tiek žmonija tenusikalsta pati sau, tautų laimei, pasaulinei gerovei!? Minėtieji blogumai juk yra ne kuo kitu, kaip pasekmė kitų, mažesnių blogumų, o mažesnieji—vėl mažesnių, ir vėl ir vėl... Manau su ta pažiūra su-

nimų, nuomonių, partijų, kovos būdų, betikslių aikvojimų energijos, sudrūnijusios valios ir kitose srityse...

Dviejų tiesų negali būti, nes, jeigu pirma yra tiesa, tai antra — netiesa, ir antraip vertus; mūsų krašte (ir visuose ki-

KAUNE, VIEŠOJE AIKŠTĖJE LIETUVIŲ KARIUOMENĖS PRIESAIKA.

“O matai! tie metalai! Lyg upės vanduo
Taip bėga!... ir kas sulaukys?
Per amžius nuo lašo prakiūra akmuo!
Tai kas ir darbus jų pavys?”

“O ar tai senai?... Pusės amžiaus nebus!
Miegojai be žado, vilties!
Tik kaukė šiaurys, kalė pančius — ledus,
Užklodamas rūbais nakties.”

“Jaunoji tėvynė, graži Lietuva!
Tarp skausmo erškėčių brangi!
Neščia viltimį ankstyboji aušra!
Žengt priešais drąsiai jau gali!”

Maironis.

tiks sveikas protas kiekvieno, kad ir nedoriausio asmens esama visais atžvilgiais panašaus į tobuliausius žmones; sąmonė, širdis, noras pakilti augščiau gamtos yra jų asmenyse buvus, bet laikas, apsileidimas, netikslingumas energijos aikvojimo, pasirinkimas sau panašių draugų, partijos, užgaidos, įvairiausios kovojimo priemonės — štai kodėl šandie ir žmonės žvėrimis palieka, teisingi — vagimis ir tt. irt t.

Grįždami prie iškeltų klausimų, turime dėja, pasisakyti, kad ir mūsų tautos atgimime iš amžių karsto jau matoma daug negerumų, kurie apsireiškia pažiūrų, įsitiki-

tuose) esama daug tiesų, tik, žinoma, ne amžinybės, bet smegenų... “Genys margas, sviestas dar margsnis.”

Turėdamas omenyje mylimąją tėvynę, Lietuvos laimės ieškodamas, norėčiau rasti atsakymą skaitytojuose, ar Lietuvos teritorija krikščioniška, ar ne, imant bendru brožu, ir ar lietuviai, inteligentai—pirmeiviai, ne krikščionys, ar krikščionys-katalikai, stačiatikiai, protestonai, kalvinai, magometonys, žydai?

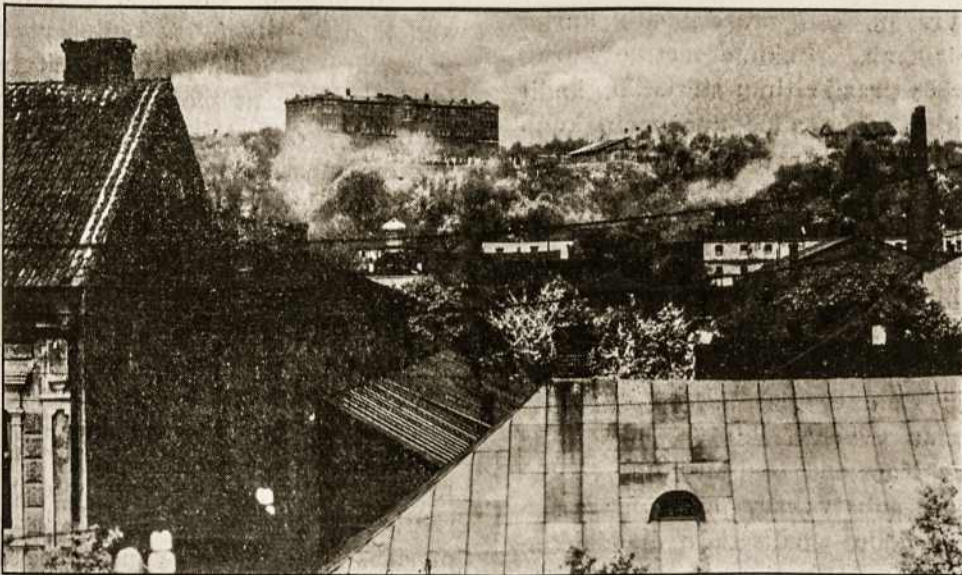
Įsižiūrėję gerai į vairininkus anti-krikščionybės principų, girdint bei skaitant jų pavienius raštus ir periodiškus veikalus

— laikraščius, turime pasakyti, dėja, viešai, kad jais, bent Lietuvoje, yra mūsų surūkusių bakūžėlių vaikai, kuriuos tėveliai auklėjo katalikų bažnyčioje. Mažuma, gal tik 5-6 iš šimto rasis nekrikščionių, o kodel tos 99 Evangelijos avys, būdamos laimingos draugijoje, varo lauk iš savo tarpo vairininkus, krikščionybės principų auklėtojus...

Gal todėl, kad krikščionybės principai paseno; gal todėl, kad krikščionybė varžo asmens laisvę; gal todėl, kad vairininkai "avis

esame tikri, kad čia fotografija *to paties žmogaus*, nors šiandien ir senelio, nebe mažyčio vaikučio. Tai aišku, nes esimas (substantia) nesimaino, o tik tai, kas yra išviršinio (apparentia).

Tą pat galime pasakyti ir apie krikščionybės principus, kurie, tiesa, jau dvidešimtą amžių gyvuoja (todėl senesni už 50 m. senelio fotografiją), daug yra padarytų atmainų, liečiančių žmonijos gyvenimo sąlygas, bet *mokslas krikščionybės, jo substan-*

KAUNO REGINYS.

Ant kalno matyti "Saulės" namai.

kerpa"; gal todėl, kad jų tarpe niekas nesirūpina paieškoti tikybės šaltinių tiesiai pažinti; gal todėl, kad krikščionybė, pasmerkdamą Kristaus mokslo dėsniais visa, kas žmogaus asmenį žemina, parodo jų "nilius, nisi insipientis in errore perseverare"?!.

Tiesa, esama pasaulyje daug dalykų, kurie auga, bręsta ir sensta, kad ir, pav. žmogus, bet ir kūdikio ir senelio asmenyje pasilieka viena esimo dalis, o ją ja ir yra žmogaus esybės lėmuo. Tai mums aišku, kuomet mes paimam rankosna žmogaus X fotografiją, nuimtą jam esant kūdikiu vos dviejų metų; lygindami pirmąją su antra, nufotografuota 50 metų praėjus, matome, tiesa, daug atmainų išviršinių, bet vis tiek

tia ir šiandien ta pati, gi tiesa, kaipo abstrakcijos supratimas, o ne medžiaga, negali senti.

Romos imperijoje, su kuria visa Europa turėjo skaitytis, kurios valdovai vergus mesdavo akvariumuosna žuvims suėsti, kur moteris buvo amžina vergė vyro, kur dorą merginų reikėjo aukoti prostitucijos deivei Venerai, kur plebs buvo patricijaus vergu, krikščionybės principus viešai paskelbė Apaštalai. Žinoma, juos tuojaus žudė ug-nimi, kardu ir žvėrimis, o šiandien jų vaikų-vaikai negali net minėti savo bočių darbų, kiekvieną šv. kentėtojų pėdelį bazilikomis apgaubę, už laisvę žmonijos dėkodami krikščionybei.

“Kurs nedirba, tenevalgo”... o dirbančiam?.. logika duoda atsakyma. Kas kita, kad kas persivalgo, daugnoris, turtų rinkikas, bet to juk ir krikščionybė nepakenčia, — angelų būti galima tik danguose, ant žemės yra ir velnių, bent darbuose. Vadinausi, pasimokinus nuodugniau tikybos, tik “insipiens”... gali ką-nors panašaus, kaip krikščioniškasis mokslas ir kunigas lyginti. Turime gražių amžių mokyklai pavyzdį: iš 12—1, o iš 500,000,000?.. mes ir ieškodami nerasime to nuošimčio išdavikų— Iskarijotų, kadir yra jų, kaip ore dulkelių, kurias geriame plaučiais. Imkime metinę kurios nors valstybės prasikaltimų statistiką, kadir Anglijos, kiek ten rasime nuošimčių kunigų? Lyginkime su prasikaltimais kitų inteligentų, k. a. vaistininkų, valdininkų, fabrikantų, pirklių, advokatų, gydytojų ir tt.

Pasilieka dasakyti, kad didžiausiu antikrikščionybės akstinu yra užgavimas žmogaus savimeilės.

“Kaip tai, aš noriu gerai pavalgyt, o man dangų siūlo už pasninką! Su pačia nenoriu ilgiau gyventi, įkirėjo kasdien tapati, o juk Kazvienė toki švelnutė... Šaivaitę dirbęs, subatvakary norėtum “pasi-smaginti”, nedėlioj—pailsėti, o čia šaukia-klykia kunigas: “Dievas baus už netikslų išnaudojimą laiko, griekas”... Nieko nėra užmušęs, nei apvogęs, nei šlovės nuplėšęs, nebent juoku kada, o čia man kiša išpažintį, pragaru grasina... Mokinu vaikus reikalingiausių gyvenime dalykų, o čia dar ir tikybos našta krausiu... Parašys laikraščiuos, kad esu nutolęs nuo krikščionybės gyvenimu, darbais, pavyzdžiais, o šit jiems ir pakišiu panosėn dvi špygi, pradėjęs nuo Judo, šimtus tokių argumentų privesiu ir nutils, o savo padarysiu!..

Taip ir panašiai galvoja daugūmas, nesiklausdami logikos nesigilindami ateities buitimi, gyvenant tą dieną, nors brisdami vis gilesnį klaną, nors ir daug purvo išteškia ant kitų, nors permirksta savo atmosferos garais,— jam niekas “nebesmir-da.”

Todel nėra ko stebėtis, kad yra žmonių, kurie, neatsižvelgdami į nieką, kaip įmanydami rūpinasi niekšingiausiu būdu, šmei-

žimais biaurinti ne tik kunigą, žmogų, bet ir visa tai, kas ankštai su jo asmenimi surišta, t. y., religiją.

Jeigu mes, pavyzdin, paimsime liuterį, kurs ir be pasninko reikalingumo sakosi dangų pelnysias, arba, taip sakant, tai nesą skirtumo jokio, todel aišku—bus sunku įtikrinėti jį pasninkais. Ta pati istorija ir su mūsų “pažangiečiais-pirmeiviais” atsikartoja, kas-dieną daugiau ir daugiau sau panašių surasdami bemokslėje liaudyje.

Gi matome visi, kad gyvenime, imant kad ir dabartinį mūsų tautos atgimimą bei valstybinį gyvenimą, visai kitaip dedasi: kunigas dirba ne mažiau už pirmieviuką — ministerį; daug kunigas padarė; daugiau kunigų-inteligentų Sibire žuvo už Lietuvos spaudos laisvę, todel ir nesinorint turi pamatyti disharmoniją, kuri taip aiški, šlikšti, žeminanti, niekšinga pirmievių spaudoje.

Gera būtų tik tuomet, kada p. X ir Y ministeris, departamento direktorius, valdininkas, redaktorius rūpintųsi pakėlimu būtinų gyvenimo reikalų, o ne polemizuotų, nekirsintų, negriautų, nežemintų savęs ir tautos prieš pasaulį. Dėja, Lietuvos ir Amerikos lietuvių tarpe mes dar to nematome, nors būtų laikas, gi laikas suprasti, kad “*nulius nisi insipientis*” galima išteisinti nežinojimą to, kas yra, buvo ir bus amžinai.

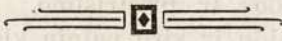
Laimės neturėjau kunigu likti, bet tiek arti buvau nuo jų gyvenimo per 11 metų, kad nejučiomis suvirpa širdis, smegenis kraujas sujudina, skauda darosi ik ašarų, kuomet kur užtinki spaudoje pagiežos melą, kerštą, skundą prieš mūs dvasiškiją?

Eik, mokinkis, išsizadėk visam gyvenimui net gamtos tau duotų, kaipo žmogui teisiu, o tu, vieton žmonijos dėkingumo, gausi pagiežos užmokesnį, šmeizimų begales, pasityčiojimą pesimisto ar cinizmą racionalisto, nors turi ir dirbti visa širdimi... Še tau užmokesnis: eik lauk iš draugijos, visuomenės, iš žmonių širdies!..

Bėga upėse vanduo, šlama plačiosios girių, tyksi ramiai laikrodys, artyn metų, amžių, svajonių-sapnų ryba,—supiltas smilčių kauburėlis, apaugęs kiečiais, užmirštas,

baisus išsigimėliui, bet Aukščiausio matomas.

Nes kelias baigiasi, jis vienas yra, kaip amžina tiesa, kaip dangus, kaip tyras oras erdvėse, kaip šviesi religijos žvaigždė... Taip, kelias vienas tėra... Visiems Jozapato pakalnėje bus vietos.

Piemens Knygos.

ŪLAS mokslininkas, praleisdamas atostogas Lietuvoje, mūsų Tėvynėje, didžiai gėrėjosi ir įspūdžiavo jos gamtos gražumu; be to didesniu dar pamėgimu ir atydumu tyrinėjo lietuvių

būdo ypatybes, kuriomis negalėjo atsigėrėti ir augštai brangino.

Vieną kartą, po kelionės, nuvargęs, grįžtant, troško truputį pasilsėti ir dėl to tai susiturėjo ties viena pirkia, kurios gale sėdėjo piemuo. Profesorius prisėdo šale jo ir užvedė kalbą.

Jiedu pirmiausia kalbėjo apie girias, šlamančius ir ošiančius šimtamečius ažuolus, kurių pilna buvo Tėvynėje, paskui apie piemenų gyvenimą, pagaliaus gi apie prie vienvienės prisirišimą ir jos malonumą.

Profesorius, nustebintas tikrumu ir aiškumu, kokiuo tas piemuo atsakinėjo ant jo užklausimų ir, kad sudarydavo tvirtas ir išmintingas išvadas, tad gi iš žingeidumo jo užklausė:

— Pasakykite gi man, mielas, kaip ir iš kur galėjai taip daug išmokti, niekur nesimokinęs, o praleidęs visą laiką bandos ganymu laukuose ir giriose?

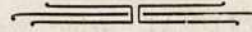
— Savo gyvenime teatskleidžiau vos tik tris knygas, būtent: pirmutinė, buvo tai Dievo darbai, apsupantieji manę ir jie tai garsina man Sutvertojaus galybę, išmintį ir gerumą; antroji — tai mano sąžinė, per kurią pažįstu Jo didybę ir teisingumą; trečioji — tai Dievo žodis, apreiškiantis Jo gailingumą ir malones. Tos trys knygos

ištikrųjų yra geriausios, nes mokina mane dorai gyventi ir tiksliai mirti.

Mokslininkas žemyn nuleido akis, o atsisveikindamas su juo "labą naktį", kelionėje sau mintijo:

— Mažiau skaitė, bet daugiau dar už mane žino.

A. Matutis.

IŠDYKUS DUKTĖ IR MOTINA

(Dialogas).

(Motina ir duktė grinčioje sėdėdamos).

Motina. Tik ta diena graitai ir prabėga; tarsi nespėjo išaušti, štai jau ir temsta.

Duktė. Tai tai nieko mama; aš džiaugiuosi, kai vakaras ateina. Vakare man daug ramiau.

Motina. O, žinau. Visi pritingę žmonės vakaro laukia. Ar-gi jau mano dukrelė ir prie tinginių priguli?..

Duktė. O ne, mamyte. Visai ne dėl tingėjimo aš vakaro laukiu. Kitos aplinkybės ramesnės su vakaru ateisiant susiduria.

Motina. Žinau. Dienos liuoba pasiliauja; po vakarienei einame pasilsėti.

Duktė. Tai vis dar ne tos aplinkybės, kad vakaras būtų vien tik dėl to malonus.

Motina. Aš nežinau, ką-gi vakaras gali daugiau duoti, kaip kad pavalgis ir atsigulti.

Duktė (netyčiomis išsireiškia). Va, mamaitė, kodėl man vakare ramiau. Veik kiekvieną vakarą, beblystant, betemstant, ateina Švelnių Kazys, o kol mamaitė padaro šviesą triboje, tai Kazys mane karštai pamyluoja.

Motina (Užpykus ir susimąščius). Na, palaukite kito vakaro, aš juodviejų tokioms negeistinoms mūsų namuose pradarbėms pastosiu kelią... Nepadarysiu šviesos visą vakarą.

Duktė (į šalį). O kaip būtų gerai. To mylavimo būtų dar daugiau.

(Uždanga).

J. V. Kovas.

J-b-i-s.

KUNIGAS.

(Mūsų gadynės vaizdeliai).

PIRMAS KURSAS.

Ižanga.

LIETUVAI, arba arčiau tariant, visuomenei šiuo ar kitu keliu einant margame pasaulyje, reikia veik kiekviename žingsnyje susitikti su skaitlinga bažnytinės hierarkijos (valdžios) atspara, kurią žmonėse paprastai vadinama kunigija. Kadangi daiktams, vietoms ar asmenims duodama dažniausia tokie vardai, kurie arčiausia aptaria pačio daikto, vietos ar asmens esmę, žinome, kad ir Lietuvoje kunigo vardas jau nuo seniausių laikų žmonių tarpe lošia savotišką rolę. Ir taip, kunigais lietuviai senovėje vadindavo vyresnius atskirų giminių bei šeimynų narius, kurie sugebėdavo netiktai naminius ginčus ir nesutikimus išrišti, bet dažniausia savo giminės teisės gindavo prieš kitas gimines, išdrįsusias kuo nors įžeisti arba paimti silpnesnę pusę,— tuomet šeimynų seniausieji, kunigais vadinamieji, vesdavo savo vyrus į atvirą kovos lauką. Suprantama, kad pamažu tokių seniūnų-kunigų reikšmė šeimynų bei giminių tarpe augo savaimė, vienai ar kitai giminei plėtojantis skaičiuje ir plote. Kuomet giminių nesutikimai didėjo, arba ilgiau prasitęsėdavo atskiros kovos, kai-kurių giminės susiliedavo krūvon, kad lengviau priešingą pusę apgalėjus. Istorijos lapai mums pasako, kaip augo kunigų reikšmė lietuvių visuomenėje, jos grynai politiskame gyvenime. Šalip tokių kunigų ir pas lietuvius randame kunigus, pasišventusius dievaičių garbei.

Išiziūrėję į lietuvių tautos istoriją, matome, kad tie patys kunigai, kurių artimiausiu tikslu buvo tarnavimas dievams, turėdavo labai svarbią reikšmę ir visuomeniskai-politiskame tautos gyvenime. Jeigu mes ieškotumėme jų kilmės pradžios, tai aišku vėl, kad tai galėjo būti tie patys kunigai,

kurie savo giminėje buvo susilaukę ypatingos pagarbos ir prisirišimo. Aišku, kad giminės vaidų ir kitų painių klausimų rišimui, renkami buvo žmonės šviesaus proto, tvirtos valios, visų mylimi. Sulaukę žilos senatvės, tie žmonės-kunigai galėjo ir turėjo daug prityrimo, atsiminimų iš pergyventų laikų, žodžiu tai, kas brangaus gali būti mažesnei ar didesnei šeimynai ar giminei. Kadangi vėl, visos senovės tautos be kasdieninių savo reikalų turėjo religiją tokioje ar kitokioje išviršinėje formoje, matome tą patį ir pas senovės lietuvius, kurie turėjo religijos (arba, kaip sakydavo tuomet, dievų valios aiškintojus, o tiems-tai žmonėms ir buvo duoti tinkami, pagarbos vardai: kryvai, kunigai, vaidylos ir tt. Čia galima padaryti išvadą, kad senovės lietuvių kunigai ir buvo tie patys giminių vadai-kunigai, kurie dėl savo senatvės pasitraukdavo iš visuomeniskai-politiskos gyvenimo srities į tikiybę, kontempliacijos sritį. Jų reikšmė visuomenėje nesustodavo veikusi, bet, galime tvirtinti, dar daugiau įgaudavo pagarbos. Ir suprantama kodėl, nes jie, be gyvenimo knygos pritirimų, turėdavo daug ramių valandų minčių sutaupymui, įvertinimui vieno ar kito dalyko, sprendimui įvairių klausimų. Atsišaukimai į dievaičių valią, matomai, buvo tų pačių kunigų daromi kaip aliuzija, kad savo žodžių bei sprendimų reikšmę pakėlus prieš žmones arba net tautos vadus-kunigais.

Su krikščionybe Lietuvoje pasirodo daugybė mokytojų Kristaus mokslo, kuriuos lietuviai ilgainiui pradėjo vadinti tuo pačiu vardu, kaip kad vadino senuosius dievų valios skelbėjus, kunigais.

Istorija mums mini, kad prie Mindaugio jau buvo įleisti pirmi diegai Lietuvoje krikščionybės, bet josios vystimasis buvo labai sunkus, atsimenant kryževius, kardininkus, arba vėliaus, kunigus ir vyskopus len-

kus, kurie "per penktą ir devintą vainiką" tesugebėjo Lietuvos bajorui duoti supratimą apie religijos esmę, o sodiečiams prie Jagailos buvo įgrasinta "rykštėmis!" Kristaus mokslą įkūnyti. Nenuostabu todėl, kad mūsų liaudis dar XIX šimtmečiuje ne visur galėjo sukalbėti be klaidų kasdienes poteries. Vienas kunigas 1918 m. dar pasakojo, kad jam teko susitikti su keleta senelių, kurie, pavyzdin, taip juos kalba: "Tėve mūsų, kurs esi danguje, Šventa Mari-

nams surišti nenaudėlių ir įmesti kalinin... ir dėnarą iš jo atėmus kitam atiduoti, kurs iš penkių kitus penkis nupelnė..."

Žmonių pasišventimui augant, Lietuvai kiti, šviesesni laikai pribrendo, anot Mairo: sugriuvo tvirtieji, silpni keliasi iš kaimų, praščiokėliai, kurie savo tikslu pasistatė duoti žmonėms jų pačių kalba pilną krikščioniško mokslo vaizdą. Lietuvos liaudis plaukė prie savo kilmės mokytojų-kunigų, remdami kuo kas galėdamas, jų klausyda-

PAMALDOS UŽ ŽUVUSĮ LIETUVOS KAREIVĮ KARĖS LAUKE.

ja, Motina Dievo, melskis už mus, kaip buvo iš pradžių, dabar ir visados—Amen". Iš to matome, kad Lietuvoje nebūta net apaštalu, kurie būtų galėję prigimta kalba žmonėms duoti nesudarkytą maldos turinį, o ką-gi besakyti apie kitas tikybės lekcijas!? Žinoma, atsiminę mūsų geradarius lenkus, kurie tik mito Lietuvos duonele, užimdami tą ar kitokią visuomenėje vietelę, galima-gi jiems padėkoti už tokią religijos kultūrą liaudyje,—yra-gi jiems kuo didžiutis! O gal ir patys poterių nelabai mokėjo kalbėti, ar laiko nebuvo, nes tokių pramogėlių suruošdavo "kiauradankčiai bajorai", kad net "proboszcz'io" skvernai plevėsuodavo, o ką jau čia jam tas "chlop'as" bereiškė!..

Iš kitos pusės žiūrint, Kristaus pasakymas išsipildė: "...ir įsakė šeiminkas tar-

mi, mylėdami juos daugiau negu visus kitus visuomenės luomus. Ir suprantama kodėl... Mūsų inteligentiją išblaškėdavo rusų valdžia po visus pakraščius "motutės Rusijos," todėl jų dauguma per daug nutolo nuo saviškių, susigiminiuodami su rusais, o tuo pačiu visam amželiui užkirdami sau kelią pasirodyti saviems su stačiatike-žmonele. Ne be to, kad ir patys nujausdavo, kas per pamokslas laukė iš seno tėvučio ar motutės, kuriuodu jį aukleno katalikų bažnyčioje... Kunigas galėjo ir gyveno Lietuvoje, vadinasi, savųjų tarpe, todėl ilgainiui ir įsigijo sau vietą, kaip pas mus sakoma, "krikštastalėj", t. y. garbingiausią. Jeigu dar mes prie kitų kunigo ypatybių pridėsimė jo medžiagišką paramą, kuria dauguma giminaičių naudodavosi ir naudojami, tai

nei kiek mums nebus nuostabu, kadel pasiturintis kaimietis, leisdamas sūnelį mokslan, jau iš pirmos gimnazijos klesės pradeda "mieruoti" sutaną. Jojo supratimu, geru žmogumi tegali būti kunigas, nes ir jį (kunigą) žmonės gerbs, ir "Dievo nepames," ir "bėdoje" sušelps, o daktaras, advokatas, inžinierius, mokytojas... tai, mat, vis dar žmonės netikri: tai apsives su ruse-maskalka, tai nustos bažnyčion eiti, tai vėl kokiuos monus prasimanys... "et, kunigas, tai bent kunigas, tai jau čia visi žinos, kad kunigas," baigia filosofuoti tėvukas, pakeldamas balsą pustomiu, kuomet juodu su sūnumi-gimnazistu privažiuoja miestą, kur sūnų žada palikti mokslui.

Dėja, dažnai gromuliuojamas kašnelis pradeda kitam sūneliui įkirėti, juo labiau, jeigu šis sumano baigti gimnazijos kursą, o ne mesti iš IV klasės, kaip aprokuoja vetušis; tuomet daug prasikalsta vaikas, bet tėvas jau pradėjo spirtis, kaip žąsinas ant ledo, todėl ir nesusipratimų eilės pakyla, ir gyvenimo baisiausių klaidų padaroma ir sutrūksta visam laikui artymi tėviškos ir sūniškos meilės ryšiai, kartais net prie baisių katastrofų prieinama... Kaltė, nelaimė, neslovė yra, o kaltininko nesurasi, nes tėvą pateisins jo išlavavimo stoka — sūnų nepribrendimas arba perankstyvas peraugimas.

Kad padėjus savo gyvenimo prityrimu tai ir kitai pusei išvengti paminėtų klaidų, paduosime plačiajai visuomenei keletą vaizdelių iš kunigo gyvenimo, atpasakodami juos objektyviai, kreipdami tėvų ir auklėtojų dėmę į jų teisių rybas vaikams, o norintiems pasišvesti Kristaus mokslo apaštalais, duosime medžiagos apsvartymui svarbiausių kunigo užduočių, primenant lotynų priežodį: "Quidquid agas, prudenter ages et respice finem."

Motina Sunaus Rauda.

TSKIRTAS Sūnau! Aš negaliu užmiršti tėves. Auginau ir maitinau tave. Bet štai į ką viltis virto... Liūdėsio vėsa šaldo mano sielą...

Niekad, o niekad nebus atgaivinta laimė, kurią nunešė likimas! Nebegrįž jį! Nenublaivins išsiilgusių mano akių. O Viešpatie! Tu takus slaptingus žinai, o! mokink mane susiramavimo, sumažink širdies skausmą ir nušviesk mano protą, kad aiškiai galėčiau skaityti Tavo valios atvertą knygą— lapas po lapo, eilę po eilei — ligi išmoksiu slėpinius ir sužinosiu kelią, kuriuomi nukeliavo mano sūnus. Apleido jis mane!"

Skundžiasi, rauda motina netekusi sūnaus. Jos mintys klieđa po tyrus laukus; ji tarsi kūdikis, kuris dairosi, kuomet nuo lūpų atima pieną, nusimineš graibstosi, verkia, kol vėl suranda motinos krūtį.

Mirtis viename momente perskyrė juos. Liko motina skausmais suvystyta širdimi. Svetimų kūdikių balsai ardo jos ramybę, kuomet jos ausis išgirsta. Nusigąsta širdis ir akys rasojausi gausiai.

Už plačių lygių laukų, kur vien krūmai lapuoti brazda, ten kelias jai mielas ir jinau dažnai juomi eina. Veda vargšę prie žuvusio kapo, kurį užkloja savo glėbiu, nuvargusiais pirštais čiupinėja juodą žemę ir kryžių stovintį prie kapo. Tame tai kampeleje ir atranda savo širdžiai ramumą.

Neklaidus jai takas, nors ir tamsoje. Dažnai ten ir naktis praeina su juodąja tamsa. Tartum angelai mato ir dvasios tenai — už debesų— skrajoja, bet jos nė dėmesio nekreipia žemėn.

Atminimai vien šluosto ašaras, lengvina širdį, ir nemarią dvasią siunčia į tolybes, į ūkanotas dausas, į plačius laukus, kur blizga ir šviečia skausi saulė.

Kur tos motinos, kad šiame krašte nelanko kapų sūnų, kuriuos vargas ir neteisybės ištrėmė iš tėvynės žalių laukų, ką nelaiuku priglaudė svetimo krašto žemė. Nematyt čia gėlių ant tokių tėvynainių kapų, nors ir

kilniausių. Tik gražus paminklas kalbina draugus ir drauges praeinant, bet atsakymo negirdi. Visi užimti, nėra laiko!

Grijk, tautietei, į savo kraštą! Ten ir mirti yra lengva. Ten motina ir sesė, ar nuoširdi lietuvaitė ir kapą papuoš, ir draugų su ląkštingala vakarinę giesmę-raudą giedos!

Alfas.

Apšvieta.

Tik apšviestos tautos gali atsiekti laimingo gerbuvio. Tautoms be apšvietos vargtai prie jo uždaryti. Net brutalis Bismarko obalsis "spėka prieš teisę" turi subirti į dulkes prieš kultūros galybę.

Ko daugiau tauta apsišvietus, to ji galingesnė. Patvirtinimu gali būti tokios galingos valstijos, kaip Suvienytos Valstijos, Anglija, Prancija. Kultūra imponuoja pasauliui ir tada, kada tauta politiniai perblokšta. Čia patvirtinimu gali būti Belgija, kuri nuteriota ir užgulta vokiečių galybės savo nelaimė išaukė viso pasaulio pasigailėjimo ir užuojautos. Veikalai mokslo ir dailės, protinis išsivystymas, o taip pat prekyba ir pramonė padarė Belgiją tautų numylėtine.

Apšvieta, įsigėrusi į žemiausią visuomenės sluogsnį, stato papėdę ant kurios iškyla genijai bįlanti į visą pasaulį. Apšvieta yra branduoliu laimės, garbės ir gerbuvio. Neį joki vainikai, mitros auskariai nei žemčiūgai nepuošia valstybių sostų, kaip augšta didi apšvieta ir protinis išsilavinimas.

Kas yra tautos apšvieta ir ant ko ji rymo?

Kad pilnai atsakyti ir šį klausimą, reikia pasiaiškinti, kas yra pati tauta. Vienutės jungiasi į poras, tveria šeimynas surištas kraujo ir dvasios ryšiais. Grupė žmonių, vienoje apielinkėje gyvenančių, organizuoja valščius, apskričius, rėdybas ir tt. Tauta, it mašinos organizmas, sustatytas iš ratų-ratukų. Tame mašinos organizme kiekvienas ratas-ratukas sukasi, kabinasi

už kito. Bendras protas, reprezentuojamas žmonių valdžia, kontroliuoja normalią visuomenės organizmą. Bet ir geriausias mekanikas nepagelbės, jei dalis tojo organizmo atsisakys tarnauti, kaip reikia, arba tyčiomis neklausys.

Tokių valstybės ratu-ratuku yra kiekvienas pilietis. Žmogus tamsus, apsileidęs, priešgana yra nesisekimo priežastimi. Toks stabdo ir kliudo harmoningą ir tikslų tautos mašinos judėjimą. Valstybės organizmo mekanikas turi dažnai paliuosuoti tokius, kad atsisteistų su policija, teismu ir kalėjimu.

Ko apšviestesnė tauta, to daugiau joje yra apšviestų atskirų asmenų. Žmonijos idealu yra tauta, kurioje kiekvienas žmogus, nežiūrint į jo užsiėmimą, turėtų augščiausią universiteto išlavimą. Prie to idealo tautos eina, prie jo turės būtina priėti.

Tečiaus tas idealas dar tolimas. Dauguma tautų šiais laikais dar darbuojasi, kad bent sumažinus analfabetų skaičių. Ligšiol viešpatavusi neteisybė palaikė tamsybę, nes jai rūpėjo kiti tikslai daug labiau, negu žmonių gerovė.

Lietuviai tuoju žvilgsniu ligšiol buvo labai liūdname padėjime. Jiems ilgai buvo drausta sava kalba knygas ir laikraščius turėti, jau nekalbant apie mokyklas. Rusams ir vokiečiams vienas ir tas pats tikslas rūpėjo: spausti lietuvius kolabiasia, ištautinti juos ir paversti rusais arba vokiečiais. Užtad ir nenuostabu, kad pas mus, ypač vyriausioje kartoje yra analfabetų. Ir moraliai tautai žala iš to neapsakoma. Čia, išėivijoje, pas mus siaučia įvairios ligos, žeminančios lietuvių vardą svetimų akyse. Maža susiklausymo, disciplinos, silpnybės tikėjimo ir tautiniuose reikaluose eina iš to, kad maža apšvietos, išsilavinimo.

Ir ekonominiai negali būti pažangus žmogus be apšvietos. Jis vis bus žemiau už tą, kuris už jį šviesesnis, daugiau išsilavinęs.

Kalbant ir rūpinantis tautos šviesa ateitimi, jos laimingu gerbuviu, visų-pirma dėmėsį kreipkime į kėlimą ir didinimą tautos apšvietos.

Kalnas.

Bibliografija.

ATEITIS. 3 ir 4 sąsiuviniai. Pustl. 65—128 Ruggiūčio ir Rugsėjo mėn. 1919 m. Kaunas.

V. Stonio: „Saulutei užtekėjus“ (65—66). „Lėdas sutirpo, taip širdį man slėgęs. Dingo šešėliai, krūtinėj glūdėje, Šaltą žmonių naujai vėl pamėgęs, Sveikinu Saulę Vedėją!“... **V. Stonio:** „Rudens Metu“ (66—68). „Liūdnas šaltas rudenėlis, Neprašytas, neviliotas, Į varguolę mūsų šalį, Lyg vagis slapčia atslinko Ir nurėdė ją nuogai“... **Ilgėsio:** „Nemunas“ (68—69). „Graziai vingiuoja tarp lanų, Tarp garbiniuotųjų miškų Galingas Nemunas platus. Banguoja, skuba jis toli; Vilnis, kaip ašara gaili, Bučiuoja, prausia jo krantus“... **Sermėgio:** „Jūros bangoms“ (69). „Jūra užmigus nurimo. Plaukia laivelis tyliai. Bunda jausmai nuo dvelkimo. Supa svajonės meiliai!“ **Tyrų Duk-tės:** „Supuoklės“ (75). „Mes ilipom į supuokles, ir mus šiaurus žvarbus vėjas mēto, supa“...

J. Rudenio: „Grazią dieną“ (70—75). Jau bus trisdešimts metų, kaip senis Marcellius tarnauja pono Uodinskio dvare Senkiemy. Ilgus metus jis išbuvo čia kumečiu, o paskui, į senatvę, ponas paskyrė jį dvaro kaimenės kerdžium. Nuo pavasario Marcellius gavo daug lengvesnę tarnybą — liko dvaro arkliganiu. Dabar nebereik jau kasdieną anksti kelt ir per mielą dieną vaikščiot apie bandą; jam lengva, skaudaus ramato sugeltos kojos gauna pasilsėti. Marcelio draugai: Sargas, jau bus dvylika metų, kaip juodu nesiskiria nei žiemą nei vasarą; Timsrė, kuri išstarnavo pono Uodinskio dvare dvidešimtį metų, dabar bejėgė. Visi trys esą seniai, bet ištikimi draugai. Marcellius juodu globoja. Išpasakoja pergyventas dienas ir atsivėdinę Šešupėje, grįžta į dvarą laimingi ir patenkinti, praleidę gražią, saulėtą dieną.

Viktoro Hugo: „Neturtėliai“, vertė St. Tautietis (76—79). Vargingoje žvejo trobelėje prie krosnies sėdi jo žmona Elena ir taisy seną burę; ant didelio, asloje patiesto čiužinio, saldžiai miega penketas vaikų. Elenos vyras iškeliauvo žvejoj. Naktis tamsi, audringa; jūra ūžia; vėjas kaukia. Jai bangu darosi ir baimės apimta, meldžia Viešpaties, apsaugoti jos vyrą. Gulti dar anksti. Tad gi užsidega žiburį ir išeina pažiūrėti, ar negrįžta vyras, ar ne ramesnė naktis, ar nešvinta, ir, ar dega žibintas. Pajūry, sodžiaus gale, stovi pusiau sugrūvusi bakūzė, kurioje randasi nelaiminga ligonė, našlė ir dvejetas našlaičių. Elena sumanė ją aplankyti. Peržengusi slenkstį ir įėjusi į vidų, paregėjo liūdną reginį: pasieny, prieš duris, ant suterštų šiaudų, gulėjo mirusi našlė. Per du žingsnius nuo motinos lavono menkučiame lopšy dvejetas vaikučių stipriai ir saldžiai miegojo, tarytum, nieks jų neišbudins. Audra vis nenutyla, kaukia, ūžia. Elena, nejučiomis, paslėpusi vaikučius po skara, tekina perbėgo namo, padėjo į lovą ir skubotai uždengė juodu apklotu. Išbalusi ir susigraudinusi, susimąsčiusi ir ilgai tylėdama, sėdėjo prie lovos.

Jos vyras, augalotas žvejys, sugrįžo, suplyšusiais tinklais rankose. Ji nedrįsta prasitarti. Tik galų gale prisiminė apie nelaimingos našlės mirtį. Jos vyras pasigailėjo našlaičių ir Elena vadino pasiimti. Tuomet ji pakilo, tylėdama privedė vyrą prie lovos ir atklojo apklotą... Ten gulėjo mirusios našlės vaikučiai ir miegojo taip-pat ramiai ir stipriai, kaip ir pirma...

Ateitininko: „Organizuotės reikalui“ (79—80). „Ateitis“ iš kiekvieno ateitininko reikalauja tvirtos paramos ir raštais ir pinigais. Atkų moksleivių organas gali atsiesti savo tikslo ir išsilaikyti tik tada, kada patys moksleiviai prie jo atkingai prisidės. Visi remkite ir palaikykite „Ateitį“. Tebūnie ji mums visiems dvasios ryšys. Gi atkų Centras rūpinsis referatais ir išdalins kuopoms, kurios turi kuoveikiausia su juo susizinti, duoti jam žinių apie savo darbą, reikalauoti nurodymų ir patarimų, kaip darbuotis ir, kaip lavintis. Tai-gi, visi draugai, nusikratę snaudulį ir nenorą dirbti, „stokim į darbą, burkimės į kuopas, palaikykime tarp savęs tamprius ryšius ir, būsime tikri, kad mūsų jauna Tėvynė Lietuva bus atstatyta Kristaus mokslo pagrindais“.

M. Krupavičio: „A. a. Jonas Dailidė“ (80—86). Jonas Dailidė gimė 1891 m. Šakių priemiesty, Strupiuose. Pabaigęs Šakių mokyklą, įstojo į Mariampolės gimnaziją, o iš čia važiuoja į dvasinę Seinų seminariją, kurioje viešpatavo tvanki lenkų atmosfera. Visą laiką pasekmingai mokėsi ir visada buvo pirmutinis mokinys. Užbaigęs seminariją, nesitenkino dar josios mokslu. Seminarijos valdžia leido jam važiuoti į užsienį, kur uoliai lankė sociologijos ir ekonomijos lekcijas, iš kurių paėmė net dezertacijai temą. Po trijų mokslo metų jis gavo teologijos kandidato laipsnį. Atostogų išvažiavo pas brolių į Tiflisą atsilsėti, kad paskui sugrįžęs galėtų pabaigti akademijos kursą ir pasi-aukavus darbuotis žmonėms. Bet akademijai jo nelemta buvo daugiau matyti. Po atstogų draugai dar jį matė Kurske, Voroneže, Maskvoje. Vėliau sužinota, kad Jonas, bedirbdamas, per kasimus, per vielų tvorą, pasiekė Lietuvą ir stojo į darbą. „Gryžau tik tam tikslui, rašo jis savo užrašuose, kad vargčiau su vargstančiais, pasišveščiau Tėvynei ir dirbčiau, kiek galėdamas.“ Visuose svarbos klausimuose visada pabrieždavo lietuviybę. Jo lietuviybė — tai lietuvių reikalai. Delto tai vokiečių valdininkų jis buvo neapkenčiamas. Jie šnairavo, grasino, darė nemalonumus. Pašisekė jam dasigauti į Tarybą. Su šimtais skundų skubinasi į Tarybą, eina į vyriausiąją Vokiečių valdžią, kad žmonėms palengvintų. Smarkiai ir nuosakiai juos gina, užstoja. Vienas vokiečių valdininkas taip apie velionį pasakė: „Kad daugiau Lietuva tokių žmonių turėtų, sunku būt vokiečiams Lietuvoj gyventi.“ Vilties pilnas grįžo į Mariampolę; manė, geriau būsią. Iškilio mokyklų klausimas. Vokie-

čiai užsispyrė jas paversti germanizacijos lizdais. Visomis jėgomis Jonas stoji jų apgynime. Toji-gi kova dėl tautinės mokyklos buvo vokiečiams galutinio nusprendimo priežastis nušluot a. a. Joną Dailidę. Vokiečiams tereikėjo surasti mažos praskaitimo priežasties. Surado. Mat, velionis nenu-siēmė kepurės vokiečių leitenantui Viggersui. 17. II. 1916 m. paėmė Joną į kalėjimą, kad daugiau Lietuvos nebepamatytų. Jį iš pačių pradžių nu-siuntė į Meersdorfo stovyklą, kur turėdavo gulėti ant grynų smilčių. Toliau jį perkėlė į Havelbergą, kur jo būvis, truputį pagerėjo. 1917 m. pradžioje pateko į oficerių būklę Celle Schloss. Lapkr. mėn. 1917 m. jis ir visi dvasininkai iš Ober Osto buvo perkelti į Čersko stovyklą geresnėms sąly-goms. Kada atgijo lietuvių laikraščiai ir prasidėjo kurtis Lietuvos valstybė, labai nerimo ir troško kuoveikiausia būti Tėvynėje. Daug rašė įvairiau-sių vokiečiams prašymų. Vokiečiai jo nepaleido, bet, nežinia kodėl, nugabeno į džiovininkų ligo-butį. Tiesa, vokiečių nelaisvėje jis buvo gavęs džiovos pradžią, bet čia dar labiau ta liga sustip-rėjo. Galų gale apsirgo plaučiais. Paskui ištiko revoliucija. Jį paleido ir sergantis grįžo į Vilnių, iš kurio stoties veikioji pagelba jį paėmė ir nuve-žė į Savičo ligoinę. Šv. Mikalojaus klebonas pa-rūpino jį perkelti į lietuvių polikliniką. "Jo akys iš džiaugsmo degė, iš jų viltis spindėjo, kad jis tėvynėje, kad tėvynė laisvės angoje stovi, kad jis netrukus galėsias vėl dirbti." Bet, "mirtis jau skraidė apie velionio lovą ir po kelių valandų jis nuvyko ten, kur vokiečių žiaurumai ir pasaulio neteisybės neįstengs jų pasiekti, kur nėra kovos dėl idealo, nes Amžino Gėrio, Tiesos ir Grožio Idealas viešpatauja, kur teisingumas įgyvendintas ir kiekvienam skiriamas pagal jo darbų."

A. N.: "Ko Kristus iš mūsų nori ir ką Jis no-ri mums duoti?" vertė D. B. (86—94). Kristus no-ri mūsų gyvenimo! Jis nori, kad mes save visiškai Dievui atsiduotume, kad mūsų valia, mūsų norai, gyvenimo siekimai nebūtų be Dievo; kad Dievas būtų vienintelis mūsų gyvenimo centras... Kristus nori, kad mes, nesitenkindami vien Evangelijos pa-žinimu, visomis pajėgomis stengtumės savo gy-venime Kristaus norus įvykinti... Kristus nori, kad vadautumės vien tik Jo mokslu... Mes turim pamiršti savę ir klausyti Kristaus... Kristus nori mūsų atviro gyvenimo. Jis geidžia, kad eitum į vi-sas visuomenės gyvenimo sritis ir ineštum su sa-vim naujos gaivios Kristaus dvasios... Kristus nori, kad mes visa tai, ką iš Jo su tikyba gauname, pilnu saiku atiduotume atskiriems žmonėms ir vi-suomenei *** Kristus duoda ir savo noru aukoja savo gyvenimą dėl manęs, dėl Jūsų ir viso pasau-lio... Kristus duoda mums naują Dvasią, kuri pa-daro pagrindinių pakaitų mūsų dvasios organizme: ši Kristaus Dvasia apima mūsų mintis, mūsų jaus-mus, mūsų norus ir tuo palengvina Kristaus įsa-kymų vykinimą... Kristus pažada: "Ramybę jums palieku, savo ramybę jums duodu"... Kristus taip-gi nori, kad mes rimtai pagalvotum rinkdamiesi sau pašaukimą... "Aš duosiu jums burną ir išmin-tį, kuriai negalės priešintis ir prieštarauti visi jū-sų priešininkai"... "Aš duosiu jums valdžią", žino-ma, iš aukštybių. Tad-gi, visi aukokite save tar-

naudami Kristui!... protingai, išmintingai, apgal-voję!

"Visuomenės darbo metodai" (94—100). Šių dienų visuomenės uždavinys, sako vysk. E. Kettle-rius, yra pašalinti luomų neapykantą, išgydyti žmo-nijos širdis iš tos ligos ir įkvėpti jai tikėjimą, vil-tį, meilę, Dievo ir žmonių meilę. Skubiausias ir opiausias mūsų laikų uždavinys, rašo Veiss'as, yra nuspręsti socialinį klausimą. Daug mums rūpi, bet daugiausia privalo mums rūpėti, tai sugrąžini-ti sveiką visuomenę. I. Visuomenės darbo netvar-ka. Pas mus dėl daugelio priežasčių visuomenės darbas vos tepradedamas ir dėl to yra dar chaoso laikotarpy. Chaosas pas mus yra ne tik darbe, bet ir sąvokose. Tą chaosą dar labiau padidino karas. 3. Kodėl taip yra? Dėl to, kad trūksta mums pa-grindinių, principinių, tikrai teisingų mokslo ir prityrimo iširtų visuomenės darbo metodų. 3. Vi-suomenės darbo metodai sprendžiant ekonominius klausimus. Visuomenės darbas pirmiausia rūpinasi materialiais reikalais, nes įgimtas jo tikslas — pakelti ekonominę žmonių gerovę, pagerinti būvį, padaryti prielaimas plačiausiai žmoniškai pasaulio gėrybes. Dėl to tai visuomenės darbe, ar tai klau-sime liaudies, darbininkų, smulkios pramonės, mo-terų, — privalome rimtai atsizvelgti į ekonominius reikalus: kurti ir remti įvairiausių kooperatyvus, ūkio ratelius, kredito draugijas, gaminimo įstaigas ir tai visa, kas kelia nepriklausomybę, gerovę — sodiečio, darbininko, amatninko... a) Medžiaginis pelnas. Negalima ekonominių įstaigų versti agi-tacijos lizdais, viso pelno negalima skirti partijoms, bet savo įstaigoms praplatinti, pagerinti. b) Lab-darių reikalai. Jų reikalai pavestini tam tikroms draugijoms, kaip tai šv. Vincento iš Paulio ir to-lygių. Gailestingumas ir gero darymo privalo būti tiksliai suorganizuoti ir tinkamai vedami. 4. Visuomeninis darbas politikos partijose. Politika, sako V. Zaleskis, niekad neprivalo būti tikslas, bet tik priemonė sutvarkyti visuomenės sąlygoms iš Dievo įsakymų. Politikos organizacija neprivalo siekti savo grynai asmeninių partinių tikslų, bet tikros realingos žmonių ir šalies gerovės. "Vokie-čių katalikų Centras, piešia "Civilta Catolica", ne-va vien katalikų grupė tikybos reikalams ginti, bet yra kartu ir politikos partija, kuri pripažysta ir gina visuomenės sluoksnių reikalus. Tos partijos jė-ga, stiprumas, pirmiausia jos narių skaičius, jos programos visai pritaikintas prie laiko ir vietos aplinkybių ir pagaliau uolus visų narių dalyvavimas rinkimuose ir kituose politikos gyvenimo įvykiuose." Ant Centro vėliavos plevėsuoja išrašyta: "Justitia — fundamentum regnorum — Teisingumas tai valstybių pagrindas." Dėl to tai ir šiais raudonojo žiaurumo laikais vokiečius katalikiškai Centras nenustoja daręs įtakos ir socialistai neišdrįsta jų išstumti iš gyvenimo viešumos. Vokiečių K-kų Centras savo pavyzdžiu daug ko gali pamokyti kitų šalių politikos partijas. (Toliaus bus).

H. Aitv.: "Mūsų gimtosios istorijos tyrinėjimo svarba." (100—108). Žmonijos istorija be galo svarbu pažinti. Be istorijos tauta savarankiškai gyvuoti, sąmoningai plėsti savo tautos ypatybių ir privalumų negali. Istorijos tyrinėjimas dalinasi į tris tarpus: 1) medžiagos rinkimas, kurs darbas

ant kick įmanomai, sąžiningai atliktas, tiek istorija tobula; mūsų istorijoje dar šis tarpas nepabaigtas, dar nesame ištyrę bažnyčių, vienuolynų, universitetų ir šiaip jau archyvuose tebegulinčios medžiagos; 2) tvarkomoji arba pragmatinė istorija, kurios vargu turime.; 3) apie tikrąją istoriją tuo tarpu svajoti negalime. Jei neskaitysime Daukanto, Basaniaus, Šliupo ir kitų vėlybinių mūsų tyrinėtojų tautininkų, mūsų istorija iki šiol buvo ir dabar tebėra kuriama nelietuvių; mūsų istorikai, tai rusai, lenkai, vokiečiai. Jiems mes tarytum atiduodame savo istoriją ir jie ją žaidžia, naudojant saviems tikslams, jos faktus faktelius traukdami savo korpalin. Pavyzdžiai: Polk'as išrodinėja, kad vokiečiai ne lietuvius, tik savo brolius vokiečius krikščintinę; Kojalavičius yra "išrodes", kad Lietuva tai "iskoni ruskij kraj — visai rusų kraštas"; Platonovas, Žalgirio kovoje, lietuvių visai nemini, tik rašo: "to bilo polnojė toržestvo ruskavo oružija — rusų ginklo garbė"; lenkai sako, kad tik jie davę "ostateczny cios zakonowi — nugalėję kryživius." Lietuvos lenkai tesvajoja apie "istorinę Lietuvą." Jos epigonai tai didžiausi mūsų atgimimo, laisvės priešai. Lenkų istorikų tikslas yra tai sugniauzti, nustumti jaunosios Lietuvos idealus. Jie pripažįsta tik "litvino palioko — lietuvio lenko" vardą. Istorijos Lietuva mirė, mirė amžinai. Jai mirusiai garbės vainiką pastatė tikrasis jos sūnus poetas Adomas Mickevičius. Labai svarbu yra nurodyti visas lenkų neteisības. Mums reikia istorikų. Kol jų neturėsime, neturėsime istorijos! O lietuvių istorijoje, jos praeity, glūdo daug slaptingo, gilaus, kas dar neatidengta, neištirta. Polockas, Smolenskas, jų oratoriai, filozofai, prekyba, noringai dedasi ir klauso nesena tesusikūrusios Naujapilies, Kernavos! Istorikus nelietuvius tas stebina ir, jie laužo galvas: kurie čia galai? Tad-gi, kurkim patys istoriją! Nesigailėkim darbo: jo tautos praeitis šaukte šaukiasi!

P. Karvelio: "Istorinis materializmas" (109—116). (Tąsa). Marksinis metodas, vartojamas ekonominiame materializme, nėra mokslingas, nes ima tam tikras kategorijas a priori tam tikra prasme. Turime tat galvoj, kad 1) gyvenimui pažinti mes jį turime surišti priežastigumo dėsniais, kad 2) žmogus yra labai gudriai kombinuotas kūrinys, kuriame veikia daug įvairių stimuliu ir, kad 3) "klasė" yra abstraktinis dalykas, matome, kad ekonominis materializmas nėra net pozitingas mokslas. Jeigu taip yra, tai del ko-gi patraukia savėp tiek žmonių? Pirmiausia todėl, kad marksinė teorija yra labai "patogi", kadangi per daug nesikamuodama sklandžiai "išsiaiškina" gyvenimą. Ypač tai svarbu tiems jos šalininkams, kuriems ne pats mokslas ir jo tiesos, bet veikimas, darbuotė rūpi. Bet darbuotė remiasi pradais, tai-gi tie pradai turi dėvėti mokslo skraistę. Kadangi darbuotis nori taip, ne kitaip, tai ir protas privalo tam tikro teoristo norą remti. Už tai didelių ekonominių marksininkų nerandam. Net patys socialistai Markso "Credo" taisy arba išsizada. Antra, toji teorija žada milijonus, gardesnės duonos ištroškusiems, žemės rojų; už tai ir nežiūri mokslingumo, by tik būtų naudinga. Kaip-gi mes turim žiūrėti į ekonominį materializmą? Aišku, kad mes priešingi. Tos idė-

jos, kurios skiepina žmonėse neapykantą ir kviečia, pamiršus savo dvasios reikalus, rūpintis tik kūno būvio pagerinimu, aukojant savę visą tam rūpesčiui, mums netinka.

"Laiškas į Draugus-es" (116). "Mes netekom draugų-ių: V. Endziulaičio, Lukošiaus, E. Bortkevičaitės, Morkelytės, J. Michailos, Girčytės ir kitų. Jų nebēr mūsų tarpe, tečiau kokio darbo mes tvertumės, visad akyse stovi jų paveikslai, jų mintys, jų atsidėjimas tam darbui. Ir norėtum, kad pavyzdingi mirusių Draugų-ių paveikslai, pilni galios, pasirizimo, liktų ir mūsų kartoms... Mes manom, kad tam reikalui reiktų išleisti tam tikrą dailiosios literatūros rinkinį almanachą.

Mato Grigonio: "Prie a. a. Emilijos (Elenos) Bortkevičaitės biografijos" (117—118). Jau buvo rašyta "Ateityj" apie a. a. Emilijos (Elenos) Voronezo ir Maskvos gyvenimą. Ateitininkas M. G. šį tą dar žino apie jos jaunybės dienas. Pažino Emiliją 1908 m., kada ją, dar 14 metų mergaitę, baigusią 2 kl. prad. mokyklą, Panevėžio labdarių Draugijos Valdyba pakvietė jam padėti į Labdarių mokyklą, kur jis tuomet mokytojavo. Ji dar nemokėjo lietuviškai kalbėti, bet gyrėsi lenkiškai rašanti ir paskaitė savo eiles:

"Gdzie ładna Niewiaża bieży,

"Tam moja Litwa leży.

M. G. pagyrė tas najvias eiles ir jį prižadėjo lietuviškai rašyti, kuomet išmoksianti. 1909 m. ištiko didelis smūgis. Valdžia uždraudė jai mokyti. Netekusi algos 15 rublių ji labai nusiminė, bet visgi rūpestingai mokėsi. Pagaliau gavusi lėšų, važiuoja į Vilnių ir įstoja į V-ąją gimnazijos kl. Vėliau, gyvendama Maskvoj, sirgo ispanų liga. Tuo tarpu, bolševikai persekiodami vyresnįjį jos brolių, darė pas ją kratą, kas ir paskubino žymų mokinių kultūros darbo akstiną įvartyti į kapus.

"Iš Moksleivių Gyvenimo" (118—123). Tai prisijustos žinių-žinutės apie Mariampolės, Vilniaus ateitininkus ir Berlyno studentų gyvenimą ir darbuotę. Pagaliau ir-gi interesinga žinutė iš Kauno, apie "Karo Mokyklą", kur sakoma, kad liepos 30 d. prasidėjo mokslas antro "Karo Mokyklos" leidimo. Kandidatų buvę apie 500. Į mokyklą priėmė tik 300. Tinkamai išauklėti galės būti stipri pajėga kovoti su Lietuvos priešais.

"Raštai" (123—128). Tai bibliografijos skyrius, kuriame telpa "Draugijos" mokslo mėnraščio ir naujausių rašytojų raštų-raštelių recenzijos ir kritika.

Toks tai ateitininkų moksleivių kultūros darbas mūsų literatūroje ir visuomenėje. Jų rymai skambūs, naturalūs, palyginimai vaizdingi. Beletristika — maloni, žavi. Straipsniai paremti mokslo logikos pagrindais; matomai, tam pasišventę, išsijuosę, labai daug dirba-darbuojasi. Mumyse gi kurią naują gyvenimą. Už tat mūsų noras yra, kad kiekvienas Amerikoje lietuvis remtų "Ateitį" prenumerata ir skaitytų, nes daug ko gero pasimokytų; taip pat, kad ją remtų ir aukomis, nes tuomi gausiai prigelbėtų ateitininkams moksleiviams likti tuo, kuo jie nori ir Tėvynę trokšta, kad jie būtų.

“Moterų Dirva”: mėnesinis laikraštis, leidžia A. L. R. K. Moterų Sąjunga. Tomas III. Lapkritis-November, 1919 m. No. 10 (35). Chicago, Ill.

“Moterų Dirva” yra tai vienintelis Amerikos Lietuvių Rymo-Katalikų Moterų Sąjungos organas — mėnraštis, susidedas iš 24 puslapių, kuriuose sąjungietės išreiškia jų organizacijos darbus, gyvenimo dvasią ir nuotikius. Pirmiausia apie viršelių—gražus; popieris—dailus. Turinys gi įvairus, gan turtingas. Taip-gi įdėtas yra p-lės Barbaros Vaškevičiūtės (p. 17) atvaizdas. Pirmame puslapy patalpinta gražios, pritaikintos mylimo mūsų poeto A. Jakšto eilės: “Lapkritis.” Pysl. 2-3 Margarieta mėgina atpasakoti “Padėkavonės Dienos” istoriją ir tos dienos reikšmę. Redaktorė: “Pastabos vietoje” (p.3) nusiskundžia, kad sąjungietės užkrauna ant redaktorės per daug priedermių, nevaliodama gi apsidirbti, nurodė tris nemalonumus ir maldaujančiai atsiliepia: “Turėkite širdį, sesutės!” Galinda savo rašinį: “Darbininkų moterų gerovė” (4-5) sekmingai nušvietus moteriškumo ir motinybės kenksmingumus industrijos dirbtuvėse, užtaria už moteris. Paskui seka (p.5) trumpas pranešimas apie “Amerikos delegates į tarptautišką darbininkų moterų kongresą” ir patarimas: “kaip išsilaikyti jaunai?”

Pysl. 6 telpa “mylimoms mamaitėms patarimas” ir “iš cinikės dienino” krisleliai. Benedikto Nausėduko: “Šis tas apie Thanksgiving” (p.7). Būtų nusisekęs rašinėlis, jeigu kalba būtų lietuviškesnė. “Iš vaikų auklėjimo” (8-9), tai dietos sveikatingumo skyrius, kuriame telpa trumpučiai nurodymai: “kaip penėti mažus kūdikius”, “kaip duoti kiaušinius”, “Švariai nugraibyto pieno vartojimas” ir tt. Pysl. 9 nurodoma 12 priežaščių, kam reikia kūdikius užregistruoti; t. p. puslapy taipgi telpa dvi J. V. Kovo trumputės, sekmingos pasakaitės. Pysl. 10 įdėtos trumpos žinutės apie “šėlpiną vaikų Europoje” ir L. Biūro atsišaukimėlis “į lietuviškas dainininkų draugijas”, taip-gi telpa ir “pamažinantis žiūronas.” Galindos: “Šių dienų atsitikimas” (11-13), tai gražus vaizdelis iš Jievos Lavalierės, pagarsėjusios pasaulio aktorės, gyvenimo; pametusi Paryžiaus sceną ir garbę, kuri buvo jai teikiama, įstojo į aštrių priedermių Seserų Vienuolių Karmeliečių Vienuolyną, kad pasiaukavus Dievui, ištikimai Jam tarnauti. “Organizacijos reikalai” (13-16), tai Sąjungos penktojo seimo protokolo (suyėlinto) užbaiga. Pysl. 17 Piramidų Sargo: “Mano Dainelė” “Sieloj gimus—* Širdyje rimus * Laukais aiduoja. * Meilės paliesta, * Dangaus pakviesta, Žaliąją giria, * Saulę bučiuoja.”

“Kaš sąjungiečių veikiama” (18-19), tai korespondencijų skyrius. “Patarimai šeimyninkėms” (20-21), kaip “namie padaromi vaisiniai sviestai”, “reikalingi indai”, “obuolių sviestas su obuoline gira”, “kap sutaisyti “pajaus” tešlą”, “dedant į dėžes čielus obuolius” ir “vaistai nuo bluzgų.” Skyrius Vaikams ir Mergaitėms” (22-23) ytin gražus, įvairus ir pamokantis. M. J. U-o eilės: “Ruduo” — vaizdingos. Centro gi Dvasiško Vadovo, gerb. kun. M. J. Ur-

bono, vaizdelis: “Kaš geras vaikas ir gera mergaitė myli?” — naudingas ir pamokantis; t. p.: “Dievas”, — mokslingai užklausia ir atsako. J. V. Kovo: “Motinos paveikslas” (eilėse), — palyginimai sekmingi, vaizdingi, turinys gi pamokantis. Galų gale (p. 24) A. L. R. K. M-rų Centro V-bos antrašai.

Tai toks šių dienų A. L. R. K. Moterų Sąjungos organo vaizdelis. Viskas būtų gerai, jeigu tik “Moterų Dirvos” redaktorė ir bendradarbininkės(ai) prisilaikytų daugiau laikraštinės etikos. Pavyzdžiui, poetas A. Jakštas savo eilių “Lapkritis”, parašęs, nesiuntė tiesiog į “M. D.” redakciją, o ji nepasako iš kokio leidinio arba knygos pasiskolino tas eiles del pirmutinio “Moterų Dirvos” puslapio. Benedikto Nausėduko rašinėly (p. 7) žodžiai ir išsireiškimai, kaip tai, “thanksgiving”, “rekreacija”, “su savo chief’u”, “populiariškas tarp abiejų lyčių”, “bačkutė molasso”, “vitrioliškas liežuvis”, nurodo, kad jame nesimato originališkumo, bet yra “aklas” vertimas iš anglų kalbos. Išstis Galindos straipsnis (11-13) taipgi yra paimtas iš Amerikos laikraščių ir nežinia, delko “autorė” nepažymi: iš kur arba iš kokio laikraščio paėmė tą vaizdelį ir kas buvo tikrasis autorius?

Rasitė, toliau neatsikartos tolygūs apsiereiškimai ir esame įsitikinę, kad “M. D.” redaktorė užtektinai turės pilietiškos drąsos pabriežti savo bendradarbininkėms(kams) prisilaikyti teisingumo ir taktiškumo pareigų, tuomet gi skaitantieji galėsime tik pasigėrėti.

A. Tamoliūnas.

DĒDĒS LAIŠKAI.

(Parašē kunigas savo seserēnui).

Sulietuvino Bendrutis.

XX. SVAJOTOJAS.

Berods "totoriaus atradimas nereikalingas krapštyti gudo," pasikrapštykime save, o niekad nestokuosime to purvo.

Mielas Jonuti:

Kada gyriau entuziastą, galėjo tau išrodyti, buk aš svajotojus teisinau. Iš dalies, taip ir buvo. Mat, aš tuomet nusidaviau tuomi teisdariu, kurį rūsti užduotis priverčia kartais nubausti nelaimingą prasikaltėlį kalėjimu, nors asmeniai jis ir žinotų nuteisnancies aplinkybes, kurios palengvina pasmerktojo prasikaltimą.

Svajotojams abelnai nesiseka; arba mažiausiai tai jiems nesiseka ligi to laiko, kada pasisekimas jokios naudos jiems nebegali atnešti. Jeigu poetas teisybę išreiškė savo eilėse: "Svajotojas gyvena amžinai; veikėjas gi miršta nūnai," tai jo nemirtingumas tuomet esti svajotojui geru daiktu; nesą jis tiktai apleidęs kūniškąjį gyvenimą tikrai pradeda gyventi. Kadangi pasaulinio gyvenimo vaisbininkas turi išstatyti ant pardavimo ką nors tokį materialį, kurį žmonės galėtų matyti, kilnoti ir juomi apsidžiaugti, todėl gi paprastas veikėjas, darbininkas ir skaitosi tiktai su diena. Svajotojas gi sulyg poėtos žodžių skaitosi su tais asmenimis, kurie "netinka."

Labai man gaila tų žmonių — taip-jau ir tau. Ir kodėl? Todėl, kad jie yra mūsų giminaičiai — jie yra giminaičiai visos liaudies. Mes visi turime tosios dvasios mažiau ar daugiau. Jeigu mes tos dvasios neturėtume, tuomet mes būtumėme be vertės. Tūli mūsų turi tą dvasią savo valdžioje, arba nors taip sau įsivaizdina. Kartais gi patyrimas parodo, kad mes neturime to savės suvaldy-

mo, bet tiktai nusiduodame jį turį. Berods totoriaus atradimas nereikalingas krapštyti gudo, deja, pasikrapštykime save, o niekad nestokuosime to purvo. Skirtumas tarpe mūsų ir kito asmens yra tame, kad jis:

"...pamiršta, jog jojo jaunystė praslin-
[ko;

Pamiršta, kad jau ir smagumai išnyko,
Pakol jis nestosis be vilties bėdoj',
Tikrybėj' tiesos pabaigoj',"

mes gi tą patyrėme anksčiaus. Tikras skirtumas randasi tiktai apsiereiskimo laike. Tai ir kodėl-gi nemylėti svajotojų? Buvo laikas kada ir mes buvome svajotojais, ir tųjų svajonių atmintis pasilieka mumyse.

Ištikro, mielas Jonuti, būtų labai nemalonius dalykas, jeigu mes apleistumėme svajotojų gadinę ir josios atminimus, kurie riša mus prie tos giminės. Svajojimas išlavina žmogų ir padaro jį tinkamu liaudies draugijai. Todėl-gi mokslinės minties aš ir prisilaukau tiktai argumentuose; o nuo matematikos žinovo — "Viešpatie, išgelbėk mane!" Aš veikiaus eičiau keletą mylių vakaro praleistų su svajotojumi; — juo mažiau jis "tinka." juo didesnis pasigėrėjimas jojo draugystėje; bet, priešingai, aš bėgčiau laukan nuo apsilankymo "tyro proto" penkiolikai minučių. Juk tiktai monotoniškas vienodumas viešpatauja kvadratuose bei konkretuose. O Dievas išbudavojo mūsų dailųjį pasaulį ne iš rąstų; ir privalome būti Jam už tai dėkingi. Kiek akis gali užmatyti, žvaigždės ne rankų spēka yra iškeltos augštai padangėje; vienok spēka jas ten iškėlė.

Užtenka pasaulinės išminties, idant išvengus pavojaus nuo pasilikimo svajotojumi bei visiško palinkimo prie svajonių. Užtenka taip-pat ir dvasiškos išminties tiesoje

bei tvarkoje, kad pastebėjus žmogaus palinkimą prie svajonių. Bet-gi užtenka ir tyro džiaugsmo esančio svajonėje, kuris užtikrina jogei svajonės turi pilnai gyvuoti, taigi ir svajotojai turi savo vietą graziame Dievo pasaulyje. Mūsų kova savęs pergalėjimo neužsilaiko tame, kad išvengus palinkimo prie galutinybių; bet ji yra tame, kad užlaikius save viduryje; ir tame dalyke didžiuma mūsų mažą teturi pasisekimą. Jeigu įsivaizdinčiau sau visą liaudį, kaip ji dabar yra, ištikro svajotojui pasaulyje nebūtų vietos; bet aš negaliu taip mąstyti apie pasaulį bei jo gyventojus. Aš privalau persistatyti sau visą liaudį taip, kaip ji buvo, taip, kaip ji dabar yra, ir taip, kaip ji bus ateityje. Tie žmonės, kurie dabar gyvena šiame pasaulyje, skaitosi tiktai kaip maža dalele tų, kurie pagaliaus bus paskaityti jo piliečiais. Juk ateis laikas, kada nebus mirusių, bet tiktai nesuskaitoma daugybė gyventojų gyvenančių, susidedanti iš visų tų žmonių, kurie kada nors buvo ant šios žemės gyvenę. Tuomet turėsime tikrą permatymą bei aiškų supratimą, kurie tų visų piliečių išmintingiausia elgėsi.

Apie vieną dalyką tai maž-daug esu persitikrinęs, būtent tą, kad šioje gadynėje gyvenant geriausiai yra būti savo vietoje tinkamu, nebūti aklu svaotoju, ir pamiršti orarykštes. Bet-gi norint ateityje gyventi, norint įgyti sau garbės nemirtingumą, norint likti prakilniu pasaulio piliečiu, toje gadynėje, kuri tęsiasi nuo pirmojo Adomo iki — ko? užvisgeriausias būtų darodymas būti buvusiam savo laiku tuomi, kuris verčiaus mylėjo, negu neapkentė; kuris verčiaus svajojo, negu projektavo; kuris verčiaus meldėsi, negu skriaudė; kuris verčiaus linksmiai nusišypsojo, negu iš piktumo susiraukė; kuris verčiaus laikė savo akis pakeltas augštin į žvaigždėtą padangę, negu įsmeigtas į tam sia žemę; tokiu-gi ir yra tikras svajotojas.

— 0 —

XX. NUOLANKUMAS.

Prisisavinti Dievo garbę neturime didesnės teisės, kaip ir artimo pinigų.

Duodamas patarimą, suteik dovaną kam nors kitam. Tasai dalykas jau

ne tavo. Tai kodel-gi dar ieškoti sau iš to garbės?

Tikras nuolankumas, tai tikra didybė.

Mielas Jonuti:—

Knyga, kurią aš labiausia branginu ir laikau pirmoje vietoje po Šventojo Rašto, yra tai "Sekimas Kristaus." Visas tosios knygos mokslas tilpsta josios antgalvyje, nesą Kristus yra žmonijos pavyzdys. Taigi jau patsai mėginimas Jį sekti yra kaipo atsisistojimas ant kelio vedančio prie tikro pasisekimo.

Vienas žymiausių Kristaus pavyzdžių buvo tai Jo nuolankumas savo dangiškam Tėvui; nors Jis buvo Dievas, vienas ir tas pats Dievas su savo dangišku Tėvu. "Aš, ir Tėvas Vienas esava." Sako Kristus Šventame Rašte: "Aš išaugštinau Tavę ant žemės: Aš pabaigiau darbą, kurį man buvai įsakęs, dabar-gi išaugštink Tu Manę, O Tėve, toje garbėje, kurioje aš buvau su Tavi mi pirm pasaulio pradžios". Nors Kristus gerai žinojo, koki Jam garbė priklausė, tečiau tiktai pačioje pabaigoje savo žemiško gyvenimo Jis prašė josios nuo savo Dangiško Tėvo. Kristus buvo pamylėjęs nuolankumą ir šalinosi nuo didybės. Jojo nuolankumas buvo giliausias visų nuolankumų. Jis davė mums tą pamoką savo pavyzdžiu ir parodė naudingumą bei reikalingumą tos galingos doros.

Gal pastebėjai, mielas Jonuti, kad aš pradėjau rašyti šį laišką it pamokslą. Bijausi, kad ir kiti mano rašyti laiškai turi maž-daug tą pačią išvaizdą. Jie, mat, reikalauja tvirto pamato; todėl reikėjo jiems duoti religišką toną.

Dievo buvimas bei mūs nuo Jojo priklausymas yra nuolankumo doros pamatas; nesą mes nieko neturime, ką mes patys būtumėme pasidarę, ir niekuomi negalime pasidžiaugti arba pasididžiuoti, kas mums priklauso, išimant vieną tiktai dievišką gentystę. Pagaliaus net ir toji mūsų dieviška gentystė kviečia mus prie nuolankumo. Puikybė, priešingai, yra kaipo atsimetimas bei išsikėlimas saumylstėje, nes puikybė yra pastatymas savęs Dievui priklausančioje vietoje. Pirmasis Dievo prisakymas: "Ne-

turėk svetimų dievų prieš Manę" ne vien tiktai draudžia stabmeldystę, bet lyginai ir puikybę bei saumylystę, kurios taip-gi stengiasi užimti Dievo vietą. Visų amžių šventieji buvo labai nuolankūs, ir, be abejonės, kad puikybėje išsikėlęs negali būti šventas. Tikras pasisekimas reikalauja nuolankumo. Prisisavinti Dievo garbę neturime didesnės teisės už pasisavinimą artymo pinigų. Tuščiagarbystė, puikybė bei garbnorystė yra tai tosios ydos, kuriomis užsikrėtęs žmogus ne tiktai kad pavirsta į niekšą akyse savo pažįstamų, bet jis lyginai prisisavina tą, kas tiktai vienam Dievui priklauso.

Puikybė tolesniai parodo žmogaus silpnumą jo draugams ir veda jį link galutinio nupuolimo. Pavizdin, aš pažinojau keletą tokių žmonių, kurie dažnai mėgdavo iš papratimo tiesiog įkalbinėti, siūlyti savo patarimą. Tai vengtinas papratimas. Gal būt, kartais toks papratimas visai yra be vertės, ir tas, kurs gauna panašios rūšies patarimą, jokios naudos sau iš to neturi; bet-gi, jeigu tiktai jojo veikmė sutinka su duotu patarimu, nors tas jau ir pirmiau taip buvo nuspręsta, ir pagaliaus be jojo tarpininkystės būtų įvykęs, tečiau tąsyk patarėjas prisiima sau visą garbę. Jeigu kada išgirsi ką sakant: "Tai aš tą padariau", "aš pastačiau jį ant kojų", "aš padariau iš jo žmogų", aš tą ir tą iš purvyno ištraukiau", ir tt., ir tt., gali sau prisistatyti, kad tūlas mėgina joti per savo puikybę bei tuščiagarbystę sprandu kito žmogaus.

Duodamas patarimą suteiki dovana kam nors kitam. Tasai dalykas jau ne tavo. Tai kodel-gi dar ieškoti sau iš to garbės? Jeigu duodamas patarimą reikalauji sau garbės už gerą iš tojo patarimo paeinantį, tąsyk tavo dovana praranda savo vertę. Pagaliaus, duodamas kam patarimą, niekad nesididžiuk, nesigirk. Mažiausiai, tai nors nesipasakok apie tai kitiems neklausinėjamas. Juk neturi jokios teisės kitus apsuninti; bet 99% liuosnorio patarimo lieka apsunkinimu kantrybės bei gerasirdystės tų, kurie yra gavę tąjį patarimą. Mán labai nepatinka tas, kuris nuolat įkalbinėja savo patarimus. Gal aš ir klystu ta-

me dalyke, tečiau patyrimas tvirtina, kad tokios rūšies žmogus yra saumyls, tuščiagarbis. Jis dažnai nori pasidžiaugti iš kito gero. Jeigu kartais kas priima jojo patarimą, tąsyk jis giriasi ir didžiuojasi, tarsi jis būtų didžiausią darbą atlikęs. Jeigu-gi nepriima jojo patarimo, tąsyk jis palaiško kitą už kvailą. Liuosnoris patarimas dažnai esti kelias vedas prie išauklėjimo sau naujo priešo. Todėl, jeigu kartais kas ir prašytų tavo patarimo, neišreikšk savo nuomonės tuojau, neapsvarstęs dalyko, it būtumei dalykų žinovas. bet verčiau atidėk tolesniam laikui, gerai apmąstyk ir gerai ištirk, ar tasai patarimas yra tikrai reikalingas. Tąsyk-gi, jeigu gali, suteik patarimą, bet labai nuolankiu būdu. Daug yra žmonių ieškančių patarimo, kurie visai jo nereikalauja. Jie, mat, reikalauja patvirtinimo jų savos nuomonės bei pripažinimo jų plėnų gerumo.

Jeigu nori būti nuolankus, turi jausti savyje nuolankumą, bet-gi kad tą padaryti, privalai iš dalies būti religingas asmuo. Juk tikras nuolankumo jausmas paeina iš to, kad mes jaučiamės esą Dievo pavaldiniais ir visiškai nuo Jojo priklausome. Tikras nuolankumas nėra vergyste, bet, priešingai, tikras nuolankumas yra didybė. Nuolankiausi žmonės dažnai esti prakilniausi žmonės. Niekad nepastebėjau gražesnio nuolankumo už tų žmonių, kurių nuolankumas yra liuosas nuo pasigyrimo. Toksai nuolankumas visiems labai pritinka, ypač jaunimui. Lai darbai kalba patys už savę. Juk pasigyrimas yra, paprastai imant, paauksavimas kokio nebūt dalyko, padaryto iš prastos medžiagos. Kartą draugas dovanojo mažą dėžutę degtukams. Buvo gana daili dėžutė, ypač buvo puikiai išdrožinėta. Gi aš tuomi nepasitenkindamas, ėmiau ir padaviau auksakaliui paauksuoti tą dėžutę. Norėdamas tuo būdu pagražinti, visai ją sugadinau; nesą paauksavimas išlygino visus dailiuosius išbraižinėjimus. Ir tokiu būdu mano degtukų-dėžutės gražybė išnyko amžinai. Taigi, mielas Jonuti, niekad nemėgink paauksuoti savęs arba savo darbų. Liaudis dažnai žino tavę geriau, negu tu pats. Tavo rankų darbo ženklai

ant tavo sielos yra ženklai tavo karaktoriaus.

Mandagumas yra, kaipo bilietas, kuris suteikia įžangą į širdis visų tų žmonių, kurie yra verti žinojimo. Bet-gi įžengus į širdį nesunku atsiekti ir protas. Mandagumas-gi yra nekas kitas, kaip tikrai viršutinis išreiškimas teisingumo bei tikro nuolankumo. Nuolankumas neišnaikina žmoguje savimi pasitikėjimo; priešingai, jis padeda tvirtą pamatą, nes jisai Dievą augščiausioje vietoje stato; gi savimi pasitikėjimas remiasi ant savęs pažinimo. Tasai, kurs pažįsta save, žino, kad jojo pajėga yra galingesnė, negu tas dalykas, kurį jisai vienas būtų pajėgęs nuveikti. Tai yra Dievas mummyse, Kuris drūtina mūsų spėkas.

Sakau, kad tikras nuolankumas yra dvasiškas nuolankumas. Dėja, jis yra daugiau, negu dvasiškas; jis ne vien tikrai pats yra dvasiškas, bet ir kitus padaro dvasiškais. Jeigu man būtų duota teisės pasirinkti tikrai vieną dorybę, aš pasirinkčiau nuolankumą; nesą nuolankumo dorybėje kitos visos dorybės užsilaiko; bet nelengva yra įgyti tikro nuolankumo dorybę. Reikia daug kantrybės turėti ir pamylėti malda, kad tą dorybę išauklėjus savo sieloje. Geriausias būdas tą viską apturėti yra priemonės dvasiško mąstymo arba minties maldos. Dvasiškas mąstymas arba minties malda yra labai naudingų daiktų kasdieniame žmogaus gyvenime, nesą jis yra it koki galinga šviesa, kuri išblaško visus tamsumus ir parodo kiekvienam žmogui savo tikrą vidujinį padėjimą. Bet-gi, norint įgyti tikrą nuolankumą, vienintėlis kelias yra per tikrą savęs pažinimą.

İSSİILGUSIOS SESUTĖS LAİŠKAS.

TMENU ir tą valandą, kurioje mus apleidai išvažiuodama į Ameriką.

Aš mergaitė, vos šešių metų amžiaus, stebėjausi, matydama, kad vietoje linksmintis, triukšmauti, kaip kad dažnai svečiai daro pasivaišinę, tada nuostabiai visi rimtais atrodė, tylėjo. Tėvelis ir mamytė verkė, gentys sustoję šluostė ašarotas akis. Smuika, ką visą vakarą puotoje verkė, ir ji sustojo, nurimo, rodos, jos stygos sutrūko, neskamba ir nešokdina tavo draugių ir draugų. Tu apsirėdęs vaikščioji iš kambario į kambarį — neramus, nusiminęs ir galutinai ėmiai, bučiuodamas, visiems sudiev sakyti! Atsisveikindamas su visais, manęs taipgi nepamiršai. Atmenu, kaip paėmęs pakėliai mane ir prispaudęs prie krūtinės karštai sudiev pasakiai!

Arklys, įkinkytas nerimo: žvengė ir rausė žemes prie prieangio durų. Bernas vos galėjo jį užlaikyti. Tu sėdai vežimam, Juzis ir mamytė, išvažiuavote iš kiemo ir nuskendote vakaro tamsoje. Visi svečiai dar pasiliko, mėgino linksmintis ir laukti sugrįžtant išvežėjų. Kiekvienas minėjo "Ameriką"; bet aš jų kalbų nesupratau, tikrai atmenu, kad sakė "Ilgai užtruks kelionėje."

Aš tuokart maniau, kad "Amerika" rاندasi tenai už mūsų kalnų ir upės, ką sriauniai gurguliudama teka. Maniau, kad už tos girios didžiosios, kame žvėrys ir daug sparnuočių gyvena; tenai vakaruose, kur kiekvieną vakarą saulė nusileidžia ir nuskęsta į už Birutės kalno, į Baltikos jūrą.

Privargus ištisą dieną, nesulaukiau mamytės parvažiuojant. Rytą atsikėlus, mačiau susirinkusius svečius, kurie daug ramiau kalbėjo, kai-kurie rengėsi namo važiuoti, bet tavo draugų jau nė vieno nebuvo.

Nutilo smagioji kalba mūsų bakūžėje, tartum, žado netekę tik retkarčiais prabildavo kits į kitą. Aš tik viena smarkavau keletą dienų žaizdama tarpe vienmečių,

čiauškėjau kieme, gatvėje, panašiai elgiausi ir gričioje, net mamytė liepdavo liautis.

Praslinko savaitė kita, kaip negrįžti tu, taip negrįžti iš Amerikos. Nerimstu! Dieną tai į kluoną bėgu, tai gatvėje laukiu, o kiekvieną naktį saldžiai sapnuoju.

Rytą, kada saulė tekėdama nušviečia taką spinduliais, gražus ežero vandenėlis virpėdamas blizga, o kaip bakūzių langus paliečia, tada dvi sauli pateka ir atsimušę ant žieželkos net akis merkdina.

Nors tie visi reginiai mane dziugino, bet išsiilgusios širdies nenuramino.

Kada vakaras temdavo, saulutė paliaudavo švietus, mėnulis ir mirgančios žvaigždės ją pavaduodavo.

Tyliu, laukiu, mąstau; tarpais pro langą tarpelį, kur rausvas uždangalas kabojų, pakėlus žiūriu ir ganau kiekvieną praeivį savo akimis—bene įsuks į mūsų kiemą, bene sugrįš brolelis iš Amerikos. Lyg visai užsimišrus, kartą klausiau mamytės, kame randasi Amerika, kur mano brolelis išvažiuo? Bet atsako negirdėjau, tik mačiau, kaip verkdamas skepetą traukdė ant akių.

Norėdama suraminti mamytę ir paguosti jos sopančią širdį, ėmiau ir pragydau dainelę, kuri taip maloniai visur ir dažnai skamba Lietuvoje: "Sudiev, Lietuva." Man dainuojant, močiutės ratelis ėmė kas-kartas lėčiau suktis ir ant galo sustojo. Nuliūdo ji vargšė! Jos akyse ašaros nebetilpo, tartum, pavasaryje sklidas upelis, liejosi per kraštus. Šluostė įsias skepetaitės kertelėmis... Aš lioviau dainavus, ūmai nutilau, širdis mano net garsiau pradėjo plakti, delto, kad mamytė verkė. Pagailo man jos, nuvargusios motinos! Apkabinau močiutės kaklą, rodos, aš metų kūdikis, raminau ją taip, kaip kad ji mokindavo arba mus nuskriaustus guosdavo. Tada ji, ką pati žinojo, pasakojo apie Ameriką. Nuo to vakaro palioviau eiti pasitikti tavęs, nors ilgą laiką mintys viliojo mane, liepė skristi paskui tave.

Nors varguose ir verksmuose, bet neprailgo, ir laikas greitai prabėgo. Pirmą vadino mane kūdikiu, o dabar lietuvaitė pragyvenusia penkioliką metų, daug išmokusia ir tragėdinių valandų mačiusią. Daug karžygių mačiau, kaip jie noriai stato savo tėvynės

Lietuvos laisvę augščiau savo gyvasties! Ne bereikalo lietuvaitės puošia ir lanko jų kapus!

O sugrįškite mieli broliai! Išmokę ir prityrę, parsineškite tėvynėn, ko iš jos neišsivežėte. Mokykitės to, kas Tėvynei reikalinga. Jūs laimingi esat, jums niekas nekliudo mokslė, jums niekas knygų nedrąsko ir nemėto lauk iš kambarių.

O Vyčiai! Jei turėčiau galybės sparnus, pakilčiau augščiau viršūnių Lietuvos pušų, ką nuolatos siūbuoja ir šniokščia ant kalnų, atlėkčiau nepasizeidus ir praneščiau jums, ko trūksta tėvų šalyje ir ko stoka Lietuvoje. Koks padėjimas jaunimo dabar mokslus einančio!

Neapsirikau, vaizduodamasi Ameriką Lietuvoje. Teisingai, jeigu mes mokėsime gyventi gavę liuosybę ir būsime mokyti, tada "Amerika" bus Lietuvoje.

Dabar, mokykitės kitur, o sugrįžę geriau gyvensite savoje tėvynėje, negu svetur.

Nors pasaulio bangos nuneš į tolimą šalį, nors mėtydamos išmokins gudrybių ir lems turtingą gyvenimą, bet širdis rami nebus, kad reiks atgulti svetimų tėvynėje, pliš aplesdama pasaulį, grįždama į dulkes svetimos žemės, o Lietuva turės vienu žiupsneliu jų mažiau!"

Alfas.

Reikia taip-pat išmokti ieškoti linksmybės mažuose kasdieniniuose daiktuose; duonos kąsnelis, šviežio vandens gurkšnys, arbatos ar pieno stiklas, šiltas rūbas, ramus miegas, santarvė šeimynoje ir tt.—yra ir visuomet bus linksmybės šaltinis. Reikia tik išmokti matyti juose tai, ką jie mums duoda ir trokšti jų. Kas nesupranta šių dienų turtų vertės, tegul tik pamano, ką jis kentė tuomet, kai jų neturėjo, ir ką kenčia tie, ką jų neturi. Šiltame kampelyje, savo pareigų pildyme, gerų knygų skaityme, gamtos gražybių regėjime, artimiems pagelbėjime laimę atsiekti — yra neišsemiamas džiaugsmas ir laimės šaltinis.

Kiekvienas daiktas tegu guli savo vietoje, tai tvarkos paslaptis.

Valią galima išauklėti ir išplėsti. Kas savo valią beauklėdamas daeis ligi tobulumo, tas bus valdonas viso to, kas aplink jį yra, nes sulyg gamtos teisių, stipriai valiai pasiduoda silpnosios.

— Iš Centro Raštinės. —

Kuopų Valdymboms.

Dabar, kuomet mokame mokestis iš kalno už pusmetį, tai meldžiame kuopų valdybų, kad sykiu su mokestimis prisiųsti visą narių skaičių. Prisiųsti pravardes išbrauktų narių, suspenduotų ir moksleivių. Nes Centrai yra reikalinga sužinoti pilnai narių skaičius. Tokiu būdu kiekvienai kuopai prisiunčiant savo narių aiškų stovį, būtų Centre aišku ir žinotume, kiek turime mokačių narių ir kiek moksleivių.

Moksleiviai, priklausantieji prie organizacijos, paliuosuojami nuo nario mokesčio. Kai-kurios kuopos užmoka už moksleivius, kurie priklauso prie tų kuopų. Būtų gerai, kad ir visos kuopos užmokėtų už savo narius moksleivius. Mūsų nuomone, kuopos neapsisunkintų, jeigu jos už moksleivį atlygintų Centrai. Kuopoms gal atsieitų po porą dolerių, o Centrai pasidarytų šimtinės.

Čia apie tai ir primename delto, kad organo išleidimas pakilęs ir vien verstis tik iš narių mėnesinių mokesčių labai sunku.

Šiuosmet išleidžiame organą reguliariškai, kuopos nerūgoja taip, kaip seniau rūgodavo už negavimą organo. Kad organas lankytųsi kas antrą savaitę, tai reikalinga, kad kuopos, rengdamos vakarus, nors nuo vieno vakaro pelną paskirtų organo fondui.

Šelpti, platinti savo laikraštį "Vytį", tai mūsų visų uždavinys!

KUOPŲ PUSMETINNO VEIKIMO APŽVALGA.

Senieji metai jau praėjo, praėjo ir pusė metų nuo mūsų 7-tojo Seimo. Ligi busiančiam Seimui liko dar apie pusmetis. Taip ir pastarasis laikas praeis ir nei neapsiūrėsime, kaip pamatysime, kad jau Seimo laikas paskelbta.

Buvome manę praėjusiųjų pusės metų padaryti apžvalgą apie kuopų veikimą. Manėme, visos kuopos šį-tą praneš apie nuveiktus darbus, todėl iš anksto nerinkome žinių apie veikimą. Paskirtas laikas pasibaigė, o pranešimų mažai teturime, todėl paduodame tik tų kuopų, kurios prisiuntė raportus. Nes rinkti mums žinias iš kitų šaltinių, tai daug laiko užimtų, o gal mažai naudos būtų. Į vėliau prisiųstus pranešimus dėmės neatkreipsime.

2-tra kuopa Leviston, Me.

Mūsų kuopa šį kartą neturi daug ko rašyti savo raporte, nes nedaug savo vardu ką veikė.

Įrengė išvaziavimą—pikninką su įvairiu programu, susidedančiu iš dainų, eilių ir prakalbų.

Įrengė gyvų gėlių balių su programu dainų, eilių ir prakalbų.

Įrengė paprastą balių.

Narių turi 26; pinigų kasoje turi \$59.60; turi savo nedidelį knygyną; turi jaunamečių skyrių iš apie 20 narių.

T. Fondui aukojo \$10.00; "Vyčių" spaustuvės įsteigimui \$10.00, ir priaugančiųjų Vyčių skyrius — \$5.00.

Marcelė Bernataitė,

2-ros Kp. raštininkė.

7-ta kuopa Waterbury, Conn.

Apie šią kuopą Vargų Vargelis buvo parašęs žinutę, kuri buvo įdėta "Vyčio" 73-me numeryje. Vargų Vargelis rašo, būk kuopa kitados buvusi didžiausia, jos vardas toli ir plačiai skambėjo, o dabar jau gęstanti. Mes labai abejojame apie tos žinutės tikrumą. 7-ta kuopa, kaip buvo viena didžiausių, tokia yra ir nūnai. Ji turi pilnai užsimokėjusiųjų narių virš šimto. Jeigu kuopoje kas būtų panašaus, kaip kad ra-

ANTANAS ŽIVAITIS,

narys L. Vyčių 80-tos kp. St. Louis, Mo. Visa širdžia atsidavęs Tėvynės, organizacijos ir jaunimo būdinimo reikalams. Gabus režisierius ir choro vadautojas.

šė V. V., tai vis-gi būtų žinota ir Centre. Kad kuopa iširtų delei asmeninių nesusi-pratimų bei vieno asmens atsitraukimo, tai yra, išvažiavimo iš tos kolonijos, tai ne Waterburyje taip atsitikti. Waterburyje jaunimas, kuris sudaro Vyčių 7-tą kuopą, kiek teko pažinti iš darbų, bei asmeniai, tai jie tautos ir organizacijos reikalus augš-čiau laiko, negu kokius ten asmenius nesu-sipratimus, kuriuos minėjo Vargų Vargelis. 7-toje kuopoje yra asmenų daug pasidarbavusių mūsų organizacijai, tai-gi tai kuopai, mūsų nuomone, pavojaus negali būti.

28-toji kuopa Spring Valley, Ill.

Mūsų kuopa turi knygyną.

Nutarė įsteigti vakarinę mokyklą.

Prisideda prie labdarinių darbų.

Turėjome tris pikninkus; vieno piknin-ko pelną skyrėme parapijai.

Vaidinome tris veikalus; vieną progra-mą išpildėme dėl L. R. Kryžiaus.

Aukojome \$10.00 spaustuvės įsteigi-mui ir \$10.00 Auksiniam Kardui.

Valdyba buvo: pirm.— St. Evanauskas; pirm.-pagelb.— P. Grigalaitė; rašt.— Iz. Lazauskaitė; finansų rašt.— M. Paužiūtė; išd.— P. Evanauskas.

Koresp. St. Evanauskas.

29-ta kuopa Newark, N. J.

Aprašyti smulkmeniškai kuopos veiki-mą negalima delei tūlų priežaščių. Tad pranešime tik svarbesnius įvykius.

Abelnai imant, kuopos gyvenimas pa-skutinį pusmetį buvo lyg kiek silpnokas, bet nežiūrint to viso, kuopoje skyriai veikė gana sėkmingai:

1. Kuopa turi nuosavą knygyną apie \$400.00 dolerių vertės, kur kuopos nariai susirenka vieną vakarą savaitėje pasiskaityti knygų. Čia ir pasikalbama, pasitariama apie įvairius reikalus ir klausimus.

2. Kuopos Choras gana sėkmingai gy-vuoja; Choro vedėjas p. J. Banis iš Brook-lyno gražiai mokina vieną vakarą savaitė-je.

3. Scenos skyrius rengė du vakarus: "Žemaičių Krikštas" ir "Mirga." Nors pas-kutinį veikalą atvaidino L. Vyčių 41mos kuopos mėgėjai iš Brooklyno, bet Scenos Skyriaus rūpesniu.

4. Suorganizuota Jaunųjų Vyčių kuope-lės skyrius, prie kurio priklauso apie 50 jaunų Vyčių.

Per paskutinį pusmetį buvo įrengta vienas šokis, vienas vaidinimas ir vienas koncertas.

Kuopa turi savo "Beną", kuris dažnai patarnauja lietuviams viešuose reikaluose.

Žodžiu sakant, Vyčių kuopos nariai yra visur pirmutiniai aukomis ir visokiais pa-sidarbavimais.

Labai apgailestaujame savo kuopos na-rės a. a. B. Aidukaičiūtės, kuri persiskyrė su šiuomi pasauliu 17 d. gruodžio 1919 m. Daug yra pasidarbavusi šiai kuopai ir abel-nai visuomenei. Amžina jai mūsų atmintis ir pagarba.

A. K. Masandukas, rašt.

55-ta kuopa Indiana Harbor, Ind.

Įrengėme balių (lapkričio 27 d.).

Gruodžio 17-tą buvo priešmetinis susirinkimas, kuriame išrinkome naują valdybą. Be pirmininko, valdyboje paliko visi buvusieji. Nutarta vasario 15-je įrengti vakarą L. Raudonojo Kryžiaus naudai. Gen. Žukausko Kardui iš izdo paskirta \$10.00.

A Matulevičius, rašt.

60-toji kuopa Kewanee, Ill.

Bėgyje pastarojo pusmečio įrengėme savybės vakarėlį pagerbimui narių, sugrįžusių iš S. V. kariuomenės.

Turėjome vieną savybės išvažiavimą pasilinksminimui.

Įrengėme vakarą.

Nuo vakarų ir pasilinksminimų visados pusę pelno skyrėme parapijai.

Iš izdo aukojome Tėvynės reikalams. Nuo pat susiorganizavimo T. F. 45 Sk. Vy-

A. F. STONKUS,

L. Vyčių 8-tos kp. (Roseland, Ill.) narys (dabar išvažiavęs į Cleveland, Ohio). Buvo veiklus scenos dalykuose, buvo pirmininku L. Raudonojo Kryžiaus vietinio Skyriaus. Pereitą rudenį užbaigė technikos mokyklą.

čiai buvo uolūs jo rėmėjai ir iš kuopos izdo esame aukoję viso labo \$76.35. Nariai laike susirinkimų yra sudėję \$50.50.

Krutame kiek galime.

Ig. K. Dambrauskas, pirm.

80-ta kuopa St. Louis, Mo.

Iki liepos 1919 m. narių kuopoje buvo 30; nuo liepos iki gruodžio prisirašė naujų 10; išbraukėme 3; tai dabar narių kuopoje viso 37.

Be to yra apie 5 nariai, kurie skolingi už 3-4 mėn. Bet tikimėsi, paraginus užsimokės.

Per tą pusmetį kuopa įrengė vienas pralkabas (rugsėjo 18 d.). Kalbėjo Al. M. Račkus iš Cicero, Ill.

Įrengė žaislių vakarą (spalių 26d.). Pusę minėto vakaro pelno aukojome vietas parapijai.

Kuopa atlaikė metinį susirinkimą (gruodžio 7 d.). Valdyba liko ta pati, išrinkta vienbalsiai. Nutarta mokestis siųsti iš kalno visų tų narių, kurie užsimoka iš kalno už 6 mėn., arba iki pusmečio ar meto. Narių duoklės, mokamos tik už 1 mėn., bus siunčiamos pasibaigus pusmečiui. (Turi būti siunčiama iš kalno už pusę metų. *Centro Raštininkas*).

Mažųjų Vyčių skyrius pradėtas organizuoti, bet iki šiol pasekmių nedaug, tai ir į Centrą neduota apie tai žinios. Gal po Naujų Metų tasai skyrius bus pradėtas pilnai organizuoti.

L. Živaitienė, raštin.

Pastaba. Centras po trijų mėnesių ne-užsimokėjusius narius suspenduoja, o po šešių mėnesių išbraukia. Tai jei siųsite mokesčius pabaigoje pusmečio, tai jie jau bus Centre išbraukti. Seimo nutarimo griežtai laikysimės.

Centro Raštininkas.

88-ta kuopa Donora, Pa.

Liepos 6 d. buvo pikninkas ir jo pelnas buvo paskirtas taip: dalis "Vyčio" spaustuvei, dalis Tautos Fondan.

Rugpiūčio 3 d. laikytame mėnesiniame

susirinkime kuopa svarstė "Vyčio" spaustuvės reikalą ir nutarta aukoti, kiek kas išgali. Aukavo šie kuopos nariai: Juozas Šimkonis \$10.00, P. Kostrickis 5.00, P. Janukaitis 10.00, P. Skirmontas 5.00, Pr. Sadauskas 3.00, Ap. Zorubiūtė 2.00, A. Radžiauskaitė 1.00, Ona Bubiliūtė 50c., A. Banulis 2.00, Viso suaukota \$28.50.

Rugsėjo 13 d. įrengta balius. Pelno dalis buvo nutarta skirti ir-gi spaustuvei, bet kad nebuvo jokio pelno, todėl ir nebuvo nieko skiriama.

Rugsėjo 30 d. laikytame susirinkime, apsvarsčius kuopos reikalus vėl iškelta "Vyčio" spaustuvės klausimas. Kuopos pirminkas ir vėl aukavo \$10.00.

Rugsėjo 21 d., laikytame susirinkime, liko nutarta aukoti iš kuopos izdo į vietinį Tautos Fondo Skyrių \$10.00.

Spalių 19 d., mėnesiniame susirinkime, apsvarsčius einančius kuopos reikalus, liko nutarta pakviesti gerb. kunigą Laukaitį su prakalbomis, taip-gi užkviešti ir poną Račiūną su judamais paveikslais. Kadangi dabar mūsų apeliokėje siaučia baisus streikas plieno darbininkų, todėl minėti svečiai nutarta pakviesti pasitaikius patogesniai laikui, arba kada pasibaigs streikas.

Lapkričio 23 d., laikytame susirinkime, nutarta įrengti vakarą su įvairiais pamarginimais, tai yra su deklamacijomis, žaislais ir t. p., tikslu sulaukiant Naujų Metų.

Be minėtų nuveikimų, 88 kuopa turi puikų nuosavą knygyną, talpinantį daug naudingų pasiskaitymų, taip-gi kuopa iš knygyno suteikia visokių knygų pasiskaitymui ir neprigulintiems prie Vyčių kuopos.

Nors 88 kuopa negausinga nariais, bet veikime neatsilieka nuo kitų kuopų didesnių kolonijų. Šiame laike, žinoma, mažiau veikiama iš priezasties plieno darbininkų streiko, nes jau keletas veiklių narių apleido mūsų kuopą išvažiuodami į kitus miestus. Bet mes, kurie dar pasilikome, nenuleisime rankų, darbuosimės pagal savo išgalių ir tikimės laikui bėgant pagrįž visi mūsų bendradarbiai bei veikėjai, su kuriais ir vėl kartu dirbsime Bažnyčiai ir Tėvynei Lietuvai.

Valdyba 1920 metams liko išrinkta sekančių asmenų: Marė Lidžaičiūtė— pirm., El. Nainiūtė— vice-pirm., Ona Bubiliūtė— rašt., Petras Janukaitis— izdin., Apol. Zorubiūtė— izd. globėja, Adelė Kamarauskiūtė— tvarkos prižiūrėtoja.

Kadangi šie asmenys yra atsižymėję veikime ir jų gabumai augšti, tad tikimės kuopa daug ką galės nuveikti ateinančiais 1920 metais!

P. Kostrickis, buvęs rašt.

AR-GI AŠ KALTAS?...

Miela sesutė,

Žinau kas buvo —

Nors įtikėtum,

Kad viskas žuvo?...

Atsverkim reikšmę,

Kuri prabilo —

Širdis perverta —

Juk nenutilo!...

Ar-gi aš kaltas,

Jei akys tavo

Sielos gylybes

Užviešpatavo?...

Manes nekaltink,

Nes tavo daina

Budino, teikė

Man jausmą žvaina!...

Jaukių dainelių

Garsas liks gyvas —

Dvi-širdžių tvertas

Vaizdas akyvas...
Stebūklų pilnas

Meilės kvėpimas!

Laukiu rytojaus:

Koks bus likimas?...

Skambant gitarai,

Trauksiu lopšinę!

Vai lydi, lydi

Aidą — gadynė...
Nūnai, ji toli,

Prie jūros skrando

Bangų užimo

Lyg persigando...

A. J. Jokubaitis.

Kas Jaunimo Veikiama.

CICERO, ILL.

L. Vyčių 14-ta kuopa užgavėnių vakare, vasario 17 d., rengia vakarą Šv. Antano par. svetainėje parapijos naudai.

Šv. Antano par. svetainėje kybo L. Vyčių 14-tos kuopos puikus didelis paveikslas. Jo viduryje yra Lietuvos Vytis apsuptas Suv. Valstijų ir Lietuvos vėliavomis ir žaliu vainiku. Narių paveikslėliai yra sudėti ir po kiekvienu vardas ir pavardė pažymėta. Tas paveikslas yra netik svetainės, bet ir kolonijos papuošalas, o kuopai amžina atmintis.

Trečiadienyje, sausio 14 d., vakare Šv. Antano par. svet. po trumpo susirinkimo kuopa įrengė įdomų programėlį.

Dialogą apie skolą atliko Aleks. Zakaras ir J. Narakas.

Virš valandos kalbėjo Al. M. Račkus apie lietuvišką gintarą. Indomi ir pamokinanti buvo jo kalba. Atsilankė ir nenarių pasiklausti.

Al. M. Račkus yra pasizadėjęs eilę lygiai pat indomių ir mokinančių kalbų apie kitokius dalykus pasakyti ateityje.

Tolesniai dialogą: "Karininkas ir kareivis", atliko Juoz. Mockus ir Al. Krencius. Programo vedėja buvo p-ni K. Račkienė. Po kiekvienu savaitiniu susirinkimu, kuris bus trumpas, bus programėlis ir žaislai.

Kuopos valdyba. L. Vyčių 14-tos kuopos valdyba 1920 metams yra sekanti: Kun. H. J. Vaičiūnas— dvas. vad., Aleks. Zakaras— pirm., K. Račkienė— pirm. pag., Juoz. Mockus— nut. rašt., J. Zalaginas— fin. rašt., J. Brazauskas— izd., izdo globėjai— J. Narakas ir M. Lenartaitė, Aleks. Krencius— maršalka, M. Karkauskas— režisierius, J. Kudirka ir P. Mileikaitė žaislų vedėjai, Pr. Zdanuskus— koresp., K. Račkienė, J. Narakas, M. Karkauskas, A. Zakaras, M. Lenartaitė, P. Mileikaitė— kuopos veikiančiosios komisijos nariai.

Iš šios valdybos darbų kuopa galės džiaugtis.

Pr.

BROOKLYN, N. Y.

Iš Vyčių 41-mos kp. veikimo.

Nors L. Vyčių 41-ma kp. mažai garsinas spaudoje, bet šauniai darbuojasi tėvynės bei organiza-

cijos labui. Minėtoji kuopa ne tik ką turi savo tarpe šaunių tėvynainių, mylinčių darbuotis tėvynės bei organizacijos labui, — turi ir gabių artistų, kurių dėka kelios savaitės atgal buvo vaidinta "Mirga," net du kartu Brooklyne, po kartą Newarko ir Bayonne.

Pažymėtina, kad L. Vyčių 41-ma kp. aktoriai visuomet turi gerus pasisekimus. Del to, kad yra gabūs ir visuomet savo uždavinius gerai atlieka.

Svarbiausias roles atlieka: V. Abraičiūtė. Ji artistiškais gabumais visuomet publikos dėmę atkreipia. V. Abraičiūtė yra karšta tėvynainė, visuomet uoliai darbuojasi tėvynės labui. Yra ir daugias tokių L. Vyčių tarpe.

Bazaras. Kuomet buvo rengiamas bazaras L. R. Kryžiaus naudai, kuris buvo nuo 3 iki 11 dienos sausio š. m. L. Vyčių 41-ma kp., gavus pakvietimą prisidėti, nutarė prisidėti savo skyriumi prie bazarų ir visomis išgalėmis pasidarbuoti L. R. Kryžiaus labui. Skyriaus rengimo komisijoje buvo: J. Matulaitis, O. Okiūtė ir J. Mačiulaitis. L. Vyčių 41-mos kp. šaunus pasidarbavimas minėtame bazare, gryo pelno del L. R. K. davė \$483.44. Sudėjus ir kitų draugijų nuopelnus, bazaras del L. R. Kryžiaus gryo pelno davė \$2,532.56.

"Universitetas" L. V. 41-ma kp. įsteigė vakarinius kursus, kuriuose mokinama lietuvių gramatikos, matematikos ir tt. Vyčiai savo vakarinę mokyklą vadina L. Vyčių Universitetas. Tame "universitete" mokytojauja J. Tumasonis, kuris pasekmingai jį veda. Geistina, kad visi nariai lankyti savo universitetą, kuris atdaras pirmadienio, antradienio ir trečiadienio vakarais, kun. Petkaus svetainėje.

Skirtumas čia augusių. Prie L. Vyčių 41-mos kp. priguli gausus būrelis čia augusio jaunimo, kaip vaikinų, taip ir merginų.

Didžiai yra linksma, kuomet matai ir čia augusį jaunimą energingai darbuojantis mūsų brangios tėvynės labui. Gi antras malonumas tame, kad susitikus su Vyčiu ar Vyte čia gimusiu ir augusiu, užkalbinus lietuviškai — kalba aiški, maloni, tarsi Lietuvoj gimęs ir augęs. Niekur nesidrovi lietuviškai kalbėti bei dalyvausti lietuvių sueigose.

Gi su čia augusiu jaunimu, kuris nepriguli prie lietuviškų organizacijų, visai kas kita. Užkalbinus lietuviškai, tai rodos, kad su žyduku arba žydelkaite kalbi. Kalba neaiški, žargonas, dažnai patėmyji nenorą lietuviškai kalbėti, o apie lie-

S. J. REKLAITIS,

L. Vyčių 51-mos kp. (Sheboygan, Wis.) pirmininkas. Uolus vietinės kolonijos darbuotojas.

tuvystę, lietuvių papročius bei tėvynės meilę nereikia nei kalbėti.

Garbė tam jaunimui, kurs supranta save lietuviams, dedasi prie lietuviškų organizacijų ir darbuojasi savo tautos labui. Taip-gi, garbė tėvams, kurie rūpinasi savo vaikus auklėti lietuvių dvasioje ir gelbsti prigulėti prie lietuvių doros prakilmos L. Vyčių organizacijos.

Mačiulaitis.

PHILADELPHIA, PA.

Sausio 6 d. 1920 m. L. Vyčių 3-čia kuopa laikė metinį susirinkimą. Buvo renkama nauja valdyba. Išrinkta šie: pirmininku— Vytis Jonas Rimgaila, pirmininko-pagelb.— Vytė Kaz. Butkaitė, protokolų raštininke— Ona Urbonaitė, finansų raštininku— Jonas Navickas, kasin. ta pati— Joana Briedžiūtė, kašos globėjais Jonas Valčiukas ir Ona Unguraitė, maršalka— St. Klapatauskas; komisija vakarų rengimui:— kun. I. Valančiūnas, O. Guogutė, J. Brazys, V. Serbentas ir A. Balčiūnas; dvasios vadovu— Kun. I. Valančiūnas, korespondentais— J. Navickas, kun. P. Čėsna ir V. Serbentas.

Ši kuopa nedidelė, turi apie penkias-dešimts

(50) narių, bet nežiūrint ir į mažą skaitlių veikiančiųjų, kuopos veikimas atrodo nevisai mažas. 6-šių mėnesių laiku ši kuopa surengė du vakarus, vienas prakalbas, keturis išvažiavimus, du šokių, įsteigė vakarinę mokyklą, suorganizavo beną—muzikos mokyklą, sudarė Jaunų Vyčių kuopą, prisidėjo prie labdarybės darbų, aukodama virš pus-trečio šimto dolerių, aukavo visuomenės reikalams 45 dolerius, \$10 į Tautos Fondą, \$25 nupirkimui Gen. Žukauskui Kardo. Kasoje turi turto apie 60 dolerių.

J. N-kas, Koresp.

DU BOIS, PA.

L. V. 86 kuopa laikė metinį susirinkimą sausio 11 d. 1920 m. Pirmiausia rinkta nauja valdyba 1920 m. Pirmininku išrinkta vienbalsiai J. V. Kovaš, K. Navickiūtė— vice-pirm., Z. M. Damanskis— rašt., F. Kartavičiūtė— izd., M. Šalalas— maršalka.

Ištikrųjų, kuopa išsirinko energingus veikėjus į valdybą, kurie daugiausia buvo ir yra atsidadę veikimui L. Vyčių labui.

Dabar L. Vyčių 86 kuopa visose dailės srityse vadu turi J. V. Kovą. Tas milžinas darbininkas stengiasi mūsų jaunimą vesti, lavinti, stumti pirmyn ir jį skatinti prie nenuilstančio veikimo.

Vyčiai mokinasi važdinti veikalą, kurio pelnas bus bažnyčiai.

Dvi jaunos ir darbščios Vytės prisirašė, būtent: Ona Stradauskiūtė, taipgi prisirašė Adomas Kartavičius.

Penki šios kuopos nariai tarnavo Dėdei Samui ir visi buvo karės laukuose, bet visi sveiki sugrįžo, tik vienas buvo labai sužeistas.

Lai gyvuoja DuBois ir visų kolonijų Vyčiai!

Zigmas M. Damanskis, rašt.

AMSTERDAM, N. Y.

Gruodžio 27-tą dieną L. Vyčių 100-toji kuopa įrengė išleistuves Vytei B. Dovmantaitėi.

Vytė B. Dovmantaitė buvo įžymi šios kolonijos veikėja. Užbaigusi stenografės mokslą, dabar išvažiavo į Detroit, Mich. eiti augštesnį mokslą.

Išleistuvių vakaras buvo gražus, su įvairiu programmu.

Maskaradinis Balius. Sausio 10-tą dieną 100-ji kuopa įrengė maskaradinį balių. Į Vyčių balių žmonės ėjo kaip bitės į avilį— jauni ir seni; maži ir dideli. Visi gėrėjosi, nes būta gyvumo ir įvairumo. Daug buvo apsirėdžiusių keistų spalvų ir madų parėdnomis. Buvo trys dovanos. Pirmą dovaną gavo V. V. Sagaičiūtė, kaipo už gražiausią pasirėdymą; antrą gavo J. Jaska už juokingiausią pasirėdymą; trečią — S. Kisieliūtė už indomiausią.

Šiuo baliu kuopa padarė virš 40 dolerių pelno. Taip gausaus publikos apsilankymo nesitikėjo nei patys rengėjai.

Banguojantis Nemunėlis.

CHICAGO, ILL.

L. Vyčių Chicagos Apskričio metinis susirinkimas.

Buvo sausio 10 d. šv. Mykolo par. svetainėje. Pradėta malda. Kuopų ingaliotinių buvo apie 50.

"Keistučio" veikalo reikalų vedimo komisija skaitė raportą, bet jis buvo nepilnas, tad galūtinis raporto patvirtinimas atidėta sekančiam susirinkimui.

Komisija įrengimui šokio užgavėnių vakare, pranešė negavusi dar tinkamos svetainės. Susirinkimas išnešė pagedavimą, kad komisija imtų tinkamą svetainę, o jei tokios negautų, šokio visai nerengti.

Seka senos valdybos raportai.

Pirmininkas Ig. Sakalauskas piešia Apskričio padarytą pažangą pracityje ir kas ateityje reikėtų atsiekti. Pirmininkaujant Ig. Sakalauskui ištisus 1919 metus Chicagos Apskritis žymiai pakilo. Tai buvo netik iš vardo pirmininkas, bet darbų ir pasišventimu. Užtad priešmetinis susirinkimas ilgai spyrėsi prieš atsisakymą pirmininkauti toliau ir už pašvęstą triušą išreiškė gražią padėką.

Raštininkė, O. Deivikaitė, į susirinkimą nepribuvo. Susirinkimas padarė nutarimą, kad buvusioji raštininkė arba naujoji padarytų visų 1919 metų Chicagos Apskričio veikimo apžvalgą ir paduotų organui ir kitiems laikraščiams.

Iš izdininko St. Šimulio raporto pasirodė, kad pernykščiais metais Apskričio izdan inplaukų būta \$739.87, išlaidų— \$541.52; balansas \$194.35. Talentų izdan: inplaukų— \$231.00, išlaidų— \$214.00, liko \$17.00.

Talentų izdo valdyba ir sekantiems metams užgirta tų pačių asmenų, tik į vietą kun. F. Kėmėšio, dabar gyvenančio Detroit, Mich., išrinkta studentas Al. M. Račkus.

J. Balsis, Dramatiško Skyriaus vedėjas, nušvietė Skyriaus ateities veikimą. Yra vedamos pamokos apie dramos dailę. Vedantieji pamokas mokina veltui. Visi, turinti scenos meno gabumų ir palinkimo gali tomis pamokomis naudotis. Dramos Skyrius gavėnioje vaizdins veikalą "Kerštas." Veikalo mokymu, vakaro rengimu rūpinsis Dr. Skyriaus Valdyba ir nariai.

Dramatiško Skyriaus Valdyba 1920 metais lieka tā pati.

Užbaigus įvairių valdybų ir komisijų nariams raportus ir apsvaščius visus einančius reikalus, senoji valdyba pakvietė naująją užimti vietą. 1920 metams Apskričio valdybon priešmetinis susirinkimas gruodžio 6 d. išrinko šiuos asmenis: pirmin.— J. Vilimą, du vice-pirmin.— Pr. Zdankų ir V. Stulpiną, raštin.— Zof. Mastauskaitę, izdin.— S. Šimulį (buvusį), dvasios vadovu— kun. N. Pakalnį (buvusį).

Naujas pirmininkas, J. Vilimas, užimdamas vietą, pareiškė, kad Vyčiams bedirbant įvairius darbus tėvynės ir visuomenės labui, turi rūpėti ir savo organizacijos reikalai. Kiti naujos valdybos nariai ir-gi pareiškė norus dirbti, pasišvesti ir tinkamai atlikti savo priedermes.

Įvairios draugijos ir organizacijos kreipiasi laiškais kreipdamos į savę dėmėsi ir prašydamos pa-

ramos. Pakelta klausimas, kaip žiūrėti į tokį judėjimą ir apsireiškimus. Bekalbant, įsprausta Chicagos Lietuvių Kareivių Susivienijimas. Kai-kurių išreikšta nuomonės, kad neverta jo remti, kadangi jis nepriklausas prie centralizuojančios visas karių pajėgas organizacijos Suv. Valstijose — Lietuvos Sargų. Galutina nuomonė kas link Ch. Liet. Kareivių Sus-mo yra tokia, kad jei tas Susivienijimas aiškiai eis prie tikslo, rimtai ruošis atlikti Lietuvos gyvenimo pareigą, nepalinkdamas srioviniams interesams tarnauti,— jį remti. Tarnavimas jo priešingiems tikslams nebus toleruojamas.

Lietuvos Vyčių Chicagos Apskričio 1919 metų veikimas kaišosi gražiais ruožais. Choras padarė žymią pažangą koncertais, Dramos Skyrius susiorganizavimu ir aktorių mėgėjų išsilavinimu. Kuopos parodė priaugimą susiklausyme ir disciplinoje, taip-pat žymią pažangą įvairiose srityse.

Šiais metais yra vilties dar tolesnę pažangą padaryti turint daugiau patyrimo, turint daugiau pajėgų ir pasišventimo.

Einant sulig savo augštų idėjų, Vyčiams lemta daug padaryti Dievo ir Tėvynės varde.

Delegatas.

— 0 —

LEWISTON, ME.

Čia prie L. Vyčių 2-ros kp. yra ir priaugančiųjų skyrius. Jais rūpinties yra išrinkta komisija iš p-lių V. Vaičiulaitės, M. Dailydaitės, E. Rybokaitės ir p. St. Bugnavičiaus. Bet skyrius turi išrinkęs iš savo tarpo atskirą valdybą ir atskirą izdą ir veikia autonomiškai.

Sausio 10 d. viršminėtas skyrius buvo įrengęs vakarą su puikiu programu. Vaidinta du gražūs veikalėliai: "Vėjas ir Berželis" ir "Girelė Žalioji"— abu su dainomis. Vaizdino mažos mergaitės, pritariant dainavime didžiosioms. Vaizdino labai puikiai, puikiau, negu tikėtasi. Ypatinai didelį įspūdį darė pastarasis, kurs baigėsi imnais, kuomet Lietuva ir Amerika stovėjo tarp didelių Lietuvos ir Amerikos vėliavų. Mergaitės savo uždavinius atliko gerai, matyt, buvo rūpestingai išlavintos. Scėnos vietoje buvo padarytas gražus miškėlis iš tikrų eglaičių. Tarpe septynios Vytės (žymesnės dainininkės) puikiai dainavo dvi daini: "Mačiau besileidžiant" ir "Uzdainuokim Brangūs Broliai," o B. Drigotaitė sakė eiles "Našlaičio Skundas." Svetainė taipgi buvo gražiai išpuošta, matyt, nesigailėta triušo, kad tik viskas būtų gražiai. Vakaro vedėja buvo Vytė V. Vaičiulaitė, ji daugiausiai rūpinasi ir pasišvenčia del priaugančių Vyčių. Taipgi nemažai triušo pridėjo bemokindami šių žaidimų p-lė M. Dailydaitė ir p. St. Bugnavičius; jis išmokino dainų ir akompanavo pianu laike vaizdinimų.

Žmonių buvo tiek, kiek retai ant pramogų teusisrenka, ir visi gėrėjosi iš programo.

Pelno liko apie \$36.00.

Girdėjau, kad priaug. Vyčiai vėl nutarė aukoti org. "Vyčiui" \$5.00.

Sausio 11 d. įvyko L. V. 2-ros kp. metinis susirinkimas. Tarpe kit-ko, kad išreiškus užuojautą sergančiam lignonbutyje Vyčiui Ig. Rukšėnui padaryta kolekta ir surikta virš \$4.00, iš kurių \$1.00 užmokėta už organą, o už likusius nutarta nupirkti gėlių.

Atsisakius nuo pirmininkystės St. Bugnavičiui, jo vieton išrinkta Al. Varaneckas, pagel. liko tas pats A. Klioštoraitis, nutarimų ir finansų raštininkai liko tie patys. Knygų peržiūrėtojai išrinkta E. Rybokaitė ir P. Jasiūnas.

Bernas.

— 0 —

HOMESTEAD, PA.

Sekmadienyje, sausio 18 d., L. Vyčių 11-ta kuopa Carnegie Library Music salėje vaidino "Mirga."

A. Katiliaus vadaujama muzika ruošė rimta ūpą prie veikalo.

Vaizdinimas prasidėjo 8 minutėmis vėliau, negu buvo garsinta. Visi aktoriai vaidino gerai, o ypatingai Mirga ir Vytautas. Publikos buvo apščiiai, buvo atvažiavusių iš kitų kolonijų, o vietinių galėjo būti daugiau, negu buvo, bet čia kai-kurie serga pavydo, nepakantos, ligomis. Laikas, oi laikas iš tų ligų gyti!

Visas vakaro pelnas skiriamas šv. Petro ir Povilo parapijos naudai.

Minėtas veikalas bus vaizdinamas vasario 7-tą dieną Pittsburgėje (Soho), vasario 8 d. vakare šv. Vincento par. sypet. McKees Rocks, Pa. Vaidins L. Vyčių 11-toji kuopa.

Burbiškietis.

— 0 —

ŽINIŲ-ŽINELIS.

DETROIT, MICH. Mėnesinis susirinkimas. Sausio 7-tą dieną buvo L. Vyčių 79-tos kuopos mėnesinis susirinkimas. Atsilankė daug narių. Prisirašė keli nauji nariai. Į šį susirinkimą atėjo dvasios vadovas kun. F. Kemešis, muzikas A. Aleksis ir Vytis J. Karosas. Jie papasakojo gražių dalykų. Pranešta, kad rytinės dalies lietuviai statysis naują svetainę tinkamą įvairiems rengimams. Vyčiai nutarė paskolinti 50.00 dolerių tojo sumanymo parėmimui. Vytis Aleksis paaiškino kas link Lietuvos Laisvės Bonų. Į Bonų platinimo komisiją darinkta šie: S. Paurazas, K. Grigas, Očikas, K. Tvarčūnas, M. Šarkiūtė, O. Maladauskiūtė, A. Juodvalkis ir Jonas E. Karosas. "Perkūno" narys. — **KENOSHA, WIS.** Sausio 7-tą dieną š. m. buvo metinis susirinkimas L. Vyčių 38-tos kp. Dar priešmetiniame susirinkime buvo išrinkta kuopos valdyba šiemis 1920 m. Pirmininku liko buvęs S. Gadeikis (išrinktas vienbalsiai). Vice-pirmin.— K. Mikėnas (buvęs), prot. rašt.— S. Ralys (buvęs), rinansų rašt.—

O. Švenlniūtė, izdo globėjais— M. Gaušiūtė, M. Memeikšniūtė, izdin.— P. Tamkevičia, maršalka— J. Trakšelis, knygiūm— J. Blažys, režisierium— V. Straševičia. Visa valdyba darbščių asmenų, o pirmininkas ir režisierius savo gabumais ir pasišventimu daug žada padaryti. Kitas brangus žmogus tarpe Vyčių— tai Antanas Puras, kuris veda Vyčių chorą. Nors darbininku būdamas, jis nenuilstamai darbuojasi jaunimo labui, lavindamas gražiausių dainų ir jomis žavėdamas publika. Pavyzdin: kada buvo įrengta Lietuvos Liuosybės Sargų vakaras, A. Puro mokomas kvartetas kai uždainavo išėjęs, tai publika tol ratavo, kol neatkartojė. Tad tegyvuoja visi, kurie dirba naudingai žmonėms. J. Trakšelis. — **KEWANEE, ILL.** Naujų Metų vakare L. Vyčių 60-ta kuopa įrengė vakarą. Vaizdinta "Daina be galo". Vaizdino Garliauskas, P. Zujus, Grybas, J. Piliponis, M. Kvietinskaitė ir O. Galeckiūtė. Visi mėgėjai roles gražiai išpildė. Paskui priaugančios Vytės gyvai vaizdino: "Tylėk, nes tuojau suminsiu." Toliau, akompanuojant M. Kvietinskaitėi, dainuota kelios dainos. Po programui sekė šokiai. Pasidarbavimu M. Kvietinskaitės ir O. Galeckiūtės buvo įtaisytas žuvavimo tvenkinys, kuris davė gausaus pelno ir kewaniečiai turėjo progos pamatyti naują sumanymą. Pusė pelno skiriama parapijai, kita — kuopai. Vyčiai rengiasi ir prie kito vakaro. Jaunimui krutėti reikia, snausti nepritinka. 1920 metams liko tokia kuopos valdyba: pirmin.— Ig. K. Dambrauskas, pirmin.-pag.— M. Kvietinskaitė, prot. rašt.— O. Galeckiūtė (511 W. 5th St.), fin. rašt.— M. Maršalkiūtė, izdin.— L. Laukeniūtė, maršalka— V. Mikėnas, izdo globėjais— M. Kvietinskaitė ir O. Galeckiūtė. Pagyvenė, išvysime ir Naujų Metų naujos valdybos darbus. Kloties! Vytis. — **CLEVELAND, OHIO.** Šeimyniškas vakaras. Naujų Metų dienoje L. Vyčių 25-ta kp. įrengė puikų vakarą Goodrich House svetainėje. Dalyvavo gausus būrys svečių. Salė buvo išpuošta lietuvių ir amerikų vėliavomis. Per vakarienę pasakyta gražių kalbų. Triukšmingai pasveikinta dvasios vadovas kun. Vilkutaitis, muzikas J. Čizauskas ir svečiai broliai Stonkai iš Chicagos. Kalbėjo ir linkėjimus reiškė kun. Vilkutaitis, muzikas J. Čizauskas, muz. V. Greičius, dainininkė S. Greičienė vaizdingai išsireiškė apie muziką, svečias A. Stonkus išreiškė pasveikinimą L. Vyčių 8-tos kuopos vardu. Vakaro vedėjas M. Ardžijauskas užsiminė apie Tautos Fondą. Sumesta \$40.50 aukų. Po vakarienei žaista ir linksmintasi. **Balandėlis.**

REDAKCIJOS ATSAKAI.

Mariutei. "Ant tėvelio kapo" eilių nedėsimė "Vytin". Mintis prakilni, graži, bet nėra poezijos. Visa atpasakota sausai, paprastai. Eilės — poezija. Mėginkite proza ką-nors parašyti. Vienaip ir kitaip mėginti yra geru daiktu: tai išmėginama ir lavinama gabumai. Užtad Tamistos darbas vertas pagyrimo.

JAUNIME, MYLĖK DAILĖ.

Nors sunkios yra dabartinio gyvenimo sąlygos, bet jausmai ir meilė Lietuvos neužgeso mūsų širdyse, o ypač šiandien, kada girdime Laisvos Lietuvos balsą.

Kas vaizdžiai apsašo Lietuvos gražybę?

Kas jaunimo dvasią kelia?

— Lietuvių daina!

Lietuvių dainose glūdi Lietuvos gražybė.

Todel jaunimas privalo mylėti Tėvynės dainas ir dainuoti.

Jaunimas, auklėtas dailės dvasia, galės pakelti Lietuvą — mūsų Tėvynę.

Dailės srityje nuosekliausias auklėtojas yra Lietuvos Vyčių *Chicagos Apskričio choras*, kurio tikslas yra kelti lietuvių dainą.

Praeitais metais šis choras statė operą — „Kornevilio Varpai“, ir net kelis kartus davė progos chicagiečiams pasigėrėti.

Dabar choras imasi kitą didelį veikalą mokytis.

Gabus muzikas — kompozitorius A. Pocius visu atsidavimu dirba ir deda pastangas kuogeriausiai išmokinti.

Kad tas darbas būtų sėkmingas, reikia visiems Vyčiams Apskričio chorą remti.

Kas turi dainininko balsą, lai įstoja dainininkų eilėn.

Kam laikas nepavelija dainuoti, yra kviečiamas įstoti rėmėjų eilėn, įmokant \$5 į metus. Rėmėjai nariai naudojami visomis choristų teisėmis ir gauna veltui tikietus į kiekvieną choro rengianį koncertą.

Choro pamokos laikomos kiekvieną penktadienį Mark White Square parkučio svet. (29-ta ir Halsted gatv.).

Zof. Mastauskaitė, rašt.

Kad spauda yra galingas daiktas, rodo ir tas, kad ir Lietuvoje buvę žmonių, kurie įtikėję liberalų spauda apie Amerikos lietuvių katalikų prolenkiškumą. Bet čia žymią rolę lošia ir kai-kurių žmonių palinkimas tokioje spalvoje katalikus vaizduotis. Tegul, palikime gyvenimo istorijai nuspręsti.

„Lietuva“ mažiau tulzies lieja prieš kunigus. Pasilsės, kol pritvinks. Juk „Lietuvos“ redaktoriai iš to duoną valgo. Žmonės panorės kada-nors ir juos pačius pažinti bei patyrinėti. Indomus bus nuosprendis.

Liberalai maža darbais ir aukomis pasitarnauja Lietuvai, bet imponuoti nori daug. Tai mato me iš noro sumonopolizuoti Lietuvos atstovus. „Jūs, katalikai, duokite aukas, pirkite bonus, o mes tarpininkausime.“ Šalin į užpečkį su murzinais veidais ir sąžinėmis!

Kur „Vanagas“ dingo? Nejaugi „Perkūno“ pabūgo! „Perkūnas“ gerų paukščių netrenktų, o „Vanagas“ tikrai savo likimą nujautė. Koks gyvenimas, tokia mirtis, nors kai-kam ji užspaus labai juodą ir šlykščią dėmę ant kaktos.

„Draugas“ rimtai stovi tautos sargyboje. Jis kelia eikštėn veikėjų netaktus, Lietuvos nepriklausomybei pavojingus žingsnius. Skystutėliai liberalų redaktoriai „Drauga“ intaria nusikaltimuose Lietuvai.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės metinio veikimo raporte yra \$5000 išlaida del „lithuanian publishing.“ Indomu, kuris liberalų laikraštis juos griebė ir už ką?

Liberalų redaktoriai vieną ypatybę ryškiai apreiškia—sistematinais iškreipdami „Draugo“ mintis (žiūrėk į kiekvieną „Vienybės Lietuvninkų“ No., „Sandaros“ ir kitus). Spauda, mat, galima tarnauti visokiems tikslams.

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBA.

Dvasios vadovas: Kun. Ig. Albavičius,
717 W. 18th St., Chicago, Ill.

Pirmininkas: Dr. J.J. Bielskis,
703 Fefteenth St., N. W. Washington,
D. C.

Vice-Pirmininkas: A. Bučnis,
407 So. Paca St., Baltimore, Md.

Raštininkas: V. Rukštalis,
151 Garfield Ave., Valparaiso, Ind.

Izdininkas: P. Baltutis,
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Izdo globėjai:
Kun. P. Čėsna,
324 Wharton St., Philad., Pa.

El. Jovaišaitė,
3259 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Literatiškoji Komisija:

Kun. A. Tamoliunas,
Pittsburgh, Pa.

Muzikas A. Aleksis,
Detroit, Mich.

Kun. M. J. Urbonas,
Du Bois, Pa.

Stud. Pr. Juras,
Webster Groves, Mo.

Moksl. A. Augustinas,
Chicago, Ill.

Redaktorius ir Administratorius:

M. Zujus,
3261 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Turinys "Vyčio" No. 2 {75}

I. Rūstus išmėginimas. Kalnas.	1	pusl.
II. Atsisveikinimas. Kun. J. Kariačka, Pav. org. vice-pirm.	3	"
III. Žiemos naktis (eilės). Maironis.	3	"
IV. Nauja Lietuva (eilės). J. K.	4	"
V. Apsiriko (dialogas). J. V. Kovas.	4	"
VI. Vienas tėra kelias. Ibis.	5	"
VII. Piemens Knygos. A. Matutis.	9	"
VIII. Išdykus duktė ir motina (dialogas). J. V. Kovas.	9	"
IX. Kunigas. Ibis.	10	"
X. Motina sūnaus rauda. Alf.	12	"
XI. Apšvieta. Kalnas.	13	"
XII. Bibliografija: 1. "Ateitis", 2. "Moterų Dirva." A. Tamoliūnas.	14	"
XIII. Dėdės Laiškai ("Svajotojas", "Nuolankumas"). Suliet. Bendrutis.	18	"
XIV. Išsiilgusios sesutės laiškai. Alf.	21	"
XV. Iš Centro Raštinės ("Kuopų valdyboms", "Kuopų pusmetinio veikimo ap- žvalga"). V. Rukštalis, C. Rašt.	23	"
XVI. Ar-gi aš Kaltas? (eilės). A. J. Jokubaitis.	26	"
1. Cicero, Ill.; 2. Brooklyn, N. Y.; 3. Philadelphia, Pa.; 4. Du Bo- is, Pa.; 5. Amsterdam, N. Y.; 6. Chicago, Ill.; 7. Lewiston, Me.;		
8. Homestead, Pa.; 9. Žinių-žinėlės.	27	"
XVIII. Redakcijos atsakai.	30	"
XIX. Jaunime, mylėk daile! Z. Mastauskaitė.	31	"
XX. Šis-tas.	31	"
XXI. Centro Valdybos adresai.	31	"

Paveikslai:

1. Kaune, Viešoje Aikštėje Liet. Kariuomenės priesaika; 2. Kauno miesto reginys; 3. Pamaldos už žuvusį liet. kareivį kovos lauke;
4. A. Živaitis; 5. A. F. Stonkus; 6. S. J. Reklaitis.

"VYTIS"

326I SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.